

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Haasdobos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következő 18 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FOSZTERESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, július 14.

Törökök győzelme a Kaukázusban.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Konstantinápolyból: A kaukázusi fronton a harcok június hó 26-án borzalmas küzdelmekkel véget értek. A törökök a fontos pontokat elfoglalták, az ellenség sok ágyut és hadianyagot, továbbá 3000 halottat hagyott hátra, akik közt magasrangú tiszték is vannak.

Olasz ezredek sikertelen támadásai.

Budapest, július 13. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Az általános helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A tengeremléki arcvonalon tegnap helyenkint heves tüzérségi harc volt. Több olasz gyalogezrednek Redipuglianánál ellenünk intézett támadását visszavertük. A karintiai és a tiroli határterületen a helyzet változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Orosz hadvezetés.

Arad, július 13.

Száz esztendő előtti taktikával próbál szerencsét az orosz hadsereg. Akkor az volt a Napoleon fölött szerzett győzelem titka, hogy a francia seregek elől visszavonultak az ország belsejébe, s utjukban fölégették és elpusztították mindent, a mi ember és állat eltartásához szükséges, élelmet, takarmányt és egyebet. A kifáradt, elgyengült, magát táplálni nem tudó, téli fagygyal küzdő franciákat azután könnyű volt visszavonulásra kényszeríteni.

Lehetetlen, hogy az embernek ez eszébe ne jusson az oroszok azon rendeleteinek hírére, amelylyel az orosz-lengyelországi községeket sorra kiüritik és azon az úton, a melyen visszavonulnak, minden készletet fölégetnek és elpusztítanak. Ha majd a németek a nyomukba jutnak, ne találjanak semmire, — akár csak Napoleon.

Szánalmas hadvezetés, amely annyira se tud a fejlődéssel lépést tartani, hogy a száz esztendősi stratégiai elméletekhez ne legyen kénytelen nyulni. Azóta a németek bámulatos módon állították be a vasuttechnikát, a közlekedési vívmányokat a hadviselésbe; azóta a hadsereg-élel-

mezés, a mozgó csapatok ellátása olyan tökéletes rendszerre van fölépítve, amelyben egyetlen-egy tábori-konyha, vagy lisztes-szekér nem téveszti el a beosztását, vagy rendeltetését. Az eddigi hadviselés is megmutatta, hogy a német előnyomuló sereg nyomában csoda gyorsasággal épülnek a vasutak, amelyek az összeköttetést az élelmezések központjaival fentartják és közvetítik. A mint a német birodalmat és az osztrák-magyar monarchiát nem lehetett kiéhezteni, ép oly badar gondolat az, hogy a központi hatalmaknak hadseregét lehet kiéhezteni, mivel oly területekre jutnak, amelyen rekvirálni, önmagukat ellátni nem tudják.

Ha az oroszoknak gyönyörűségük telik abban, hogy a németek már csak romokat és üres városokat hódíthatnak el tőlük, ezt a célt el fogják érni. De ezzel csak önmagukat, a maguk polgárait nyomorgatják meg. A németeknek az a céljuk, hogy az orosz hadsereget semmisítsék meg, és e mellett a cél mellett eltörpül az, hogy ép, vagy fölperzselt falvak jutnak az előnyomuló sereg birtokába. A német előnyomulás sehol se volt az önfelédtt győzőnek mámoros diadalfutása, amelyet a csapda veszélye érhetett. Minden terület, amelyet a szövetségesek, akár nehéz ostrommal, akár akadálytalan offenzívával sze-

Szünetelnek a harcok az orosz fronton.

Berlin, július 13. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A souchezi cukorgyár mellett a franciáknak egy kézi gránát támadását visszavertük. A temető ellen intézett rohamunkkal kapcsolatban a temetőn túl állásunkat hatszáz méter szélességben előretoltuk. A foglyok száma három tisztre és kétszázötvenöt főnyi legénységre emelkedett. Az ellenséget, amely időközben támadásnak indult, tűz alá vettük és így a támadás végrehajtását meghiúsítottuk. A Maas és Mosel között az ellenség élénk tüzérségi tevékenységet fejtett ki. A Bois de Pretreben este és az éjjel folyamán négy támadást intézett állásaink ellen, amelyek nagy veszteségei mellett, állásaink előtt, tűzünkben összeomlottak.

Keleti és délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan. Legtöbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

reztek, erős kapcsolással kötődött a győzők zónáihoz és a visszavonuló ellenséget is az a biztos erő és megfontolt üldözés követte, amely meglepetésektől nem tarthatott.

Nemcsak a katonák szelleme, fegyelme, harcedzetsége és bátorsága tekintetében válik ki a német hadsereg az oroszok fölött, de a hadvezérek dolgában is. A németeknél egy-egy Hindenburg, Mackensen, Linsingen végeznek csadákat, döntik föl az álló harc elméletét, a lövészárkok biztonságát, — az oroszoknál pedig nem jutottak előbbre Kutuzov generálisnál, a száz esztendő előtti orosz győzőnél. Es azt hiszik, hogy az ellenségük még abból se okult, a mi száz év előtt okozta egy hadvezérnek, egy világhódítóknak vesztét.

Mi még nem tudhatjuk, hogy a németek fegyvere mi lesz ezzel az ódon taktikával szemben. De az bizonyosra vehető, hogy a német lángész, amely a hadvezetésnek briliáns sikereit mutatta föl, már föl van készülve ezzel a fordulattal szemben. Az bizonyos: hogy a hadseregben, amely Varsó elé vonul egyetlen éhező,

egyetlen lerongyolódott német katona nem jut, hanem ugyanolyan vig, mindennel ellátott hadsereg, a minő Lembergbe vonult be.

Negyven vagon

ROSSZ SZÉNA.

(Vizsgálat az erdélyi szénaszállítási üzletekben.)

Távirati tudósítás.

Kolozsvár, július 13.

Azok között az áruk között, amelyeket Erdélyből szállítanak a hadseregnek, ugyszólván a legelső helyet foglalja el a széna. Az erdélyi szénatermés békében is helyet foglalt az export áruk között, de különösen a háboru kitérés óta vált Erdély valóságos találka helyévé a széna kereskedőknek. Ugy az osztrák-magyar, mint a német hadseregnek óriási szükségletei voltak a szénát illetőleg s ennek a széna szükségletnek a legnagyobb részét Erdély ideozja.

Örvendetes dolog, hogy Erdély legalább a szénaszállítással kivette a részét azokból a nagy üzletekből, amelyeket a hadvezetés a háboru szükségleteinek beszerzése céljából Magyarország és Ausztria más-más részeinek lakosságával kötött. Örvendetes, hogy az erdélyi termelők is kaptak bizonyos részt a háboru kiadásából. Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy talán csak a széna-üzletek voltak azok, amelyekkel a kincstár kárát nem követték el visszaélésekkel és amelyek körül nagyobb panaszok nem születtek. A széna nagyon kényes portéka, amelyen szembeütően meglátszik a minőség rosszasága, azonkívül kötegekben adják át a katonai kincstárnak s így nem igen lehet jó minőségű széna helyett rosszat átadni valamelyes furtanggal. Ennek megakadályozása különben is csupán a katonai átvétők éberségén múlt, amit az a körülmény világít meg különösképen, hogy a katonai élelmezési raktár itt Kolozsváron eddig nem kevesebb mint negyven vagon szénát utasított vissza, azon címen, hogy rossz minőségű, átvételre alkalmatlan.

Bár a rossz szénák átadásának megpróbálásánál nem minden esetben lehet a szándékoság hiányáról beszélni, mégis maga az élelmezési raktár főtisztviselőjének véleménye szerint is, a széna minőségének rosszaságát nem lehet általában a szállítók rovására írni, mivel a széna szállítás közben is megázhatik, miáltal minőségének jóságát tetemesen csökkenti. Ilyenformán tehát az élelmezési raktár és a szállítók leginkább békés uton intézik el egymás között a rossz széna szállítása által felmerülő különbségeket s bünvádi feljelentés a kolozsvári élelmezési raktár által a szállítók ellen nem történt.

A német hadügyminisztérium megbízottja azelőtt körülbelül két hónappal feljelentett ugyan egy pár kolozsvári és Kolozsvár környéki szénaszállítót a kolozsvári ügyészségnél, de ezeket az ügyeket is békésen intézték el. Ezeknek a feljelentéseknek a története a következő:

Még az ősszel megjelent Kolozsváron egy Biró nevű ur, aki egy berlini széna nagykereskedő cég részére itt Erdélyben szénát akart vásárolni. Az akkori árat véve alapul, ugyszólván horribilis árat fizetett Biró a szénáért. Lett erre óriási forradalom a keresni akaró emberek között és mindenki eladott szénát Birónak. Természetesen csak papíron és abban a reményben, hogy a Biró által megadott magas áránál sokkal alacsonyabban

fogják a szénát beszerezni és az üzlet jó lesz. Az ügynökök felhajtották a pénzzel rendelkező embereket és eladták velük szénát a berlini cégnek és rögtön az üzlet megkötése után, anélkül, hogy csak egy szál szénát láttak volna, felvették a busás províziót.

Közben Erdélyben, miután nagyon sokan keresték a szénát, egy-kettőre felszokott a széna ára és rövid időn belül magasabb lett a bevásárlási ár, mint amennyiért a szénát a berlini cégnek eladták. Erre a szénakereskedők abbahagyták a szállítást. A német hadvezetés, akivel a berlini cég összeköttetésben állott, felhívta a céget a széna szállítására. A cég bejelentette, hogy az Erdélyben lekött szénát nem akarják szállítani, mire a német hadvezetés a kolozsvári és környéki szénakereskedőket feljelentette az ügyészségnél. Az ügyész letartóztatással fenyegetőzött. Kolozsvárra jött a berlini cég főnöke is és itt az ügyész előtt valahogy kiegyeztek a felek s valahogy elsimult a dolog.

Azóta kis veszekedésekkel, de rendben folyt a szénaszállítások és leginkább csak a kolozsvári élelmezési raktár részére. A napokban is érkezett egy pár vagon széna az élelmezési raktár címére, amelyekből három vagon nem akart átvenni a katonaság, mert a széna teljesen vizes volt.

Az élelmezési raktárral közvetlen összeköttetésben levő szállító erre feljelentést tett a kolozsvári rendőrségen az ellen a ballavásári üzletfele ellen, akitől a vizesnek talált szénát vásárolta. Feljelentésében azt állítja, hogy ő jó minőségű szénát vásárolt és miután a széna fedett állapotban érkezett, utközben nem ázhatott meg s így a széna azért vizes, mert a berakás előtt, hogy a széna nagyobb súly legyen, a szénakötegeket vízzel öntözték meg. Ez az állítás egy kicsit furcsán hangzik és alig elképzelhető, a rendőrség mindazonáltal megindította a nyomozást ebben az irányban és a közeljövő ki fogja deríteni azt, hogy mitől vizes a három kocsi széna.

Orosz módszer az élelmiszer-hamisítás ellen.

(A zászlós mint városparancsnok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, július 13.

A sajtóhadiszállásról jelentik: A múlt év novemberének első napjaiban foglalták el az oroszok Skolét, ezt a tipikusan galiciai kis várost, a mely előtt a komarniki magaslaton még vízzel küzdöttek a Stryból állandóan ömlik orosz csapatokkal Hoffmann Péter altábornagy vezér csapatai. Akkor még alig okoztak kárt a kis községben az ott tartózkodott oroszok. Mindössze a hatalmas Groedel-kastélyban hordták össze a drága butorokat, ledöntöttek petróleummal és meggyújtották, a mitől astán a kastély tele legett. Azóta Skole megint nyugótt pár hónapot orosz uralom alatt és ennek az uralomnak alaposan látszanak a már megszokott nyomai: a felperzselt házak, kitört ablakok, az istállóvá átalakított lakások, a lezárt üzletek teliszakított redőnyei. Maguk a házak nem tettek kárt a városban. Mikor a mieink kivonulása után az oroszok bejöttek, egy páncélvonattal még sűrűn tüzelt az oroszok állására, sőt tüzérsgünk is főállott a Groedel-kastély fölötti magaslaton, de arra a mieink gondosan ügyeltek, hogy a városban kárt ne legyenek.

A város legmelegebb napja — mint mindenütt, a hol az oroszok jártak — az első és utolsó nap volt. A mikor az oroszok bejöttek és a mikor kimentek.

— Az első napon — meséli Luzecki Vladimir dr., a mostani polgármester — az összes elemek rankaszabadultak. Irizáló vihar dühöngött a környéken és a magyar létszám rell-

netes ágyuzásával versenyt csattogott az égbolt. Bent a városban az oroszok fosztogáltak, a lakosság kétségbeesetten, jajgatva szaladgált az utcákon, a Lanfer-féle üzletelhelyiség, legnagyobb boltja Skolénak, hatalmas lángokban égett.

Az oroszok garazdálkodása addig tartott, a míg a Skoléba kirendelt parancsnok — egy Kulinski nevű orosz lengyel paporsóik (zászlós) — el nem foglalta a helyét. Ez a parancsnok rögtön hivatalbalépése után betöltötte a fosztogalásokat, meghallgatta mindenkinek a panaszát s a rendelet ellen vétő orosz katonákat szigorúan megbüntette.

Luzecki dr., a mostani polgármester, járásbírósi jegyző volt Skolében. Mikor csapataink kivonultak, ő is elment a nővérel Munkácsra. Edesanyja azonban nem akart menekülni, ott maradt Skolében és Luzecki dr. fiú szíve nem nyugodott addig, amíg az orosz előőrskön át vissza nem szökött a városba, hogy edes anyja mellett legyen. A lakosságot megkérte Luzecki dr.-t, hogy vállalja el az elmenekült polgármester helyettesítését. Mint Skolében beszéliz, sok ártatlanul meggyanusított skolei polgár köszönheti visszakapott szabadságát a helyettes polgármesternek, aki mindenkiért közben jár.

Egyetlenegy injuria történt, amit még az ő közbenjárásának sem sikerült elsimítani. Husvétkor történt, amikor Kulinski zászlós már egy Bartoff nevű kapitány váltotta fel a parancsnoki székben. Ez a Bartoff husvét első napján kirendelt minden skolei lakost, hogy az utcáról kaparják el a sarat, takarítsák össze az utcán és udvarokon összegyűlt szemetet és fogataikkal hordják ki. Hasztalan kérte a polgármester a parancsnokot, hogy halassza el a nagytakarítást ünnep utánra, az istentől oroszok kapitánya kérelmetlenül maradt.

Sokkal eredetibb az a büntetés, amelyet még Kulinski zászlós szabott ki egy élelmiszerhamisító skolei kereskedőre.

Berl Bienstock fűszerkereskedő ellen az volt a panasz, hogy a boltjában árusított borsot idegen anyaggal keveri. A parancsnok mintát vett a portékából és felcitolatta Bienstockot is a községházára. Itt a bors vizsgálat alá került és a szakértői szemle megállapította, hogy a vád igaz: a bors keverve van.

— Meghüntethetnélek huszonöt nehajkára, — mondotta neki a parancsnok — de az kevés egy olyan gazembernek, aki a más enivalóját megmergezi. Elfogtatnának és elküldetnének Oroszországba, de egy ilyen hitvány ember nem érdemli meg, hogy irásokat vegyenek fel róla és katonákkal kísérlessék. Az én iteletem olyan lesz, ami örökre elveszi a kedvedet attól, hogy más or is ilyen gazságra vetemedj. Ezenel azt parancsolom neked, Berl Bienstock, hogy a mintául vett borsot itt előttem azonnal eltogyaszd.

És Berl Bienstock, a skolei élelmiszerhamisító hozzátfogott, hogy megegye a körülbelül levesmerő kanányi borsot. Kőhögött, krárogott, a szeméből csurogtak a könnyek, ordított, könyörgött, de nem használt semmit. Ha néha-néha megakadt, a parancsnok saját kezeivel siettetta az ítélet végrehajtását: ő maga öntötte szájába a bűnjelet.

Az oroszok kivonulása a május 13. ról 14-re virradó éjszakán kezdődött. Tüchia felől kozákok jöttek vissza a frontól és legyújtották a Helios részvénytársaság hatalmas gyula gyárát. A gyár, a melynek egy Hule nevű cseh származásu ember volt az igazgatója, az orosz invázió egész ideje alatt dolgozott. Gyártmányait Oroszországba szállították. Hule, a ki egy hónappal a háboru kitérés előtt foglalta el a vállalatnál az igazgatói állást, a kivonuló orosz csapatokkal együtt ment és elvitte családját is. A gyár munkásai könyörgöttek a kozákoknak, hogy ne egessek le a gyárat, de a kozákok szuronyal kergötték el őket, ottani nem engedték és azt mondták, hogy ez csak a kezdet. A kik utánuk jönnek, azok legyújtják az egész várost. Ittre azonban nem volt idő. A visszavonulás oly gyorsan, eszeveszesen és rendezetlenül történt, hogy az oroszok nem tejezhettek be pusztító munkájukat. Anyai idejük azonban mégis volt, hogy legyujtsak a Groedel-féle hatalmas turésztelepet, a mely teljesen elpusztult, valamint a szodas gyertyagyárat és azokat a rögtönzött állásokat, a melyeket deszkából építettek a lovalak számára.

Flandriában nagy harcokat várnak a franciák.

Figyelmeztetés Angliának. — Bothát fővezérnek hívja az angol sajtó a nyugati frontra.)

— Távirati tudósítás —

Amsterdam — London, július 13.

Vilmos császár veszi át a fővezérséget.

Amsterdam. A kitűnően informált párisi *Le Temps* közli ezt a nagyjelentőségű híradást a flandriai harotéren várható és részben már lejátszódott eseményekről, amelyek közé Arras elpusztítása is tartozott.

— Bizonyosnak látszik, — írja a „Temps” — hogy a németek igen tekintélyes erősitéseket szállítottak és szállítanak Flandriába. Most is, mint mindig, amikor csapatok áthelyezése történik, néhány napra elzárják a belga-hollandi határt, hogy ezzel elejét vegyék a csapatmozdulatokkal kapcsolatos esetleges indiszkrétcióknak. Hollandi és angol forrásból eredő értesülések azonban igazolják, hogy igen sok német katonai vonat halad át Brüsszelen és Középső-Belgiumon. A „Morning Post” határozott állítása szerint ezek az új német csapatok Brüsszelsből legnagyobb részben Ath, Courtrai és Tournai irányában haladnak, hogy az Ypern, Lille, Lens és Arras között álló német arcvonal erősítésére szolgáljanak.

Ezeket az információkat nyomon követi az a hír is, hogy ezen a fronton maga Vilmos császár fogja átvenni a fővezérséget és hogy az igen tekintélyes német haderő az északi front két meghatározott pontján igen nagyarábú hadműveleteket fog kezdeni.

Eddig a Temps közlése. Nyilvánvaló, hogy ennek a francia kormánykörökből eredő hírek többféle a rendeltetése. Először Franciaországot készíti elő a Flandriában várható nagyobb harcokra, másodsorban pedig Angliának szól a figyelmeztetés, hogy kisebb nagyobb igyekvés-sel készüljön a közel jövő ütközetre.

Pont-a-Mousson bombázása.

Páris. A Temps jelenti, hogy Pont-a-Mousson a németek hevesen bombázták. Gyújtógránátokkal nagy tüzet okoztak, amit csak a nauyi tűzoltóság segítségével tudtak eloltani.

Az angolok löporhiánya.

Köln. A Kölnische Zeitung jelenti Stockholmból: Egy svéd állampolgár, aki jelenleg a francia fronton van, azt írja onnan, hogy az angolok teljes löporhiányban szenvednek és hogy legalább három-négy hónapig tart, míg ezen a hiányon segíteni tudnak.

A francia kamara permanenciában.

Páris. A kamarát az idén nem zárják be, hanem a nyári szünet ideje alatt is együtt lesz. Természetes, hogy a kamara és a szenátus ülései hosszabb, vagy rövidebb ideig megszakítást fognak szenvedni.

A nyugalmas Belgium.

Amsterdam. A francia és angol lapok mindenkor azon igyekeztek, hogy Belgiumról és az ottani német uralomról megdöbbentő híreket kürtöljenek világgá. Annál meglepőbb, hogy a párisi *Le Temps* most ideért számában valószággal hízegő tudósítást közöl a belgiumi helyzetről.

Carton de Wiart lovag — írja a Temps — a belga igazságügyminiszter hívére, aki II. Lipót királynak magántitkára volt és aki most a belga nép élmezésének ügyével foglalko-

zik, Havreba érkezett. Hosszu tárgyalást folytatott a belga belügyminiszterrel, akit arról értesített, hogy a belga nép élelemmel való ellátása tökéletes módon folyik és még a legkisebb falucska is rendszeren megkapja mindazt, amire szüksége van. Az élelmezést a legkedvezőbb pénzügyi alapon és a lehető legolcsóbban a községi és városi hatóságok intézik. Egész Belgiumban most a kenyér kilója mindössze 45 fillérbe kerül.

Másik figyelemreméltó híre a Tempsnak az, hogy Belgium egyik legfőbb gazdasági ágában, a széntermelésben csaknem teljes erővel folyik a munka. Sőt Cuesmes Fleu, Jemappes szénbányáiban néhány nap óta már sztrájkolnak is a munkások, akik husz százalékos béremelést követelnek, amit a vállalatok nem hajlandók megadni.

Bizonyos fokig Magyarországot is érdekli a Tempsnak az a híre, hogy a belga szénbánya-vállalatok raktáraiban rengeteg szén várja az eladást. A francia-belga határ tudvalevően el van zárva és ez által a belga szénnek a legjobb piaca elveszett.

Az első angol siker.

London. A Daily Mail írja: Botha sikere Délnyugat-Afrikában az első alapos angol győzelem. Felhívja a közönség figyelmét Bothára és azt tanácsolja, hívják meg a nyugati frontra vezérnek.

A német-amerikai konfliktus.

London. A Daily Telegraph jelenti Washingtonból: Itt a német válaszcjegyzéket nem tartják kielégítőnek, mert nem bocsátkozik annak tárgyalásába, hogy a Lusitania elcsúszásáért kit terhel a felelőség, hanem csak bizonyos ajánlatokat tartalmaz az amerikai utazások biztonsága érdekében. A helyzetet kritikusan tartják. Félhivatalosan hírlik, hogy Wilson vonakodni fog Berlinnel további tárgyalásokba bocsátkozni. Ezzel szemben a kormányhoz közel állók kijelentése szerint nem valószínű, hogy a kormány megszakítja a diplomáciai viszonyt Németországgal.

Elsüllyesztett német cirkáló.

London. Az angol admirális jelenti: A Severn és Mersey monitorok a Königsbergcirkátót Rufidji torkolatánál elpusztították.

Poincaré olasz rendjele.

Páris. Tittoni olasz nagykövet a nemzeti ünnep alkalmából ünnepélyesen átnyújtotta Poincaré elnöknek az Annunziata rendjelet.

A nyári idény küszöbén

eiköltözés, lakásváltogatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcímet, a lap pontos szetküldése szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatalra idejekorán közöljék.

Posgay István dr. a gyermekkórház igazgatója.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 13.

Néhány nap előtt tragikus körülmények között hunyt el — mint azt megirtuk — Visky Pál dr., az aradi gyermekkórház igazgató-főorvosa. A tragikus és az egész városban nagy részvétet keltett haláleset folytán teljesen vezetése nélkül maradt az aradi gyermekkórház, miután annak főorvosa, Lukáts Jenő dr. már hónapok óta a harotéren teljesít szolgálatot.

Ily körülmények között rendkívül sürgőssé vált Visky dr. örökének betöltése, nehogy az Andrányi-alapítványból létesített kórház, amelyhez a Neuman Samu alapítvány kórháza is csatlakozik, teljesen orvos nélkül maradjon. A városi szervezeti szabályok értelmében a főorvosi állást kinevezés útján a főispán tölti be. Urbán Iván báró már ma döntött is ebben a nagyfontosságú kérdésben: a gyermekkórház élére Posgay István dr.-t, az aradmegyei közkórház kiváló sebészfőorvosát helyezte. A kinevezés nagy a szakkörökben, mint a város közönsége közt nagy meglepedést és szimpátiát keltett.

A kiváló orvos, a ki a mai naptól kezdve a gyermekkórház igazgató-főorvosa, tizenöt éve működik az aradmegyei közkórháznál a nagy tudása országsszerte ismertté tette nevét. Az aradi törvényszéknek évek hosszú sora óta orvosassakértője. A háboru kitörése óta idejének javarészét és minden tudását a sebesülteknek szentelte a lyceumi tartalékkórháznak volt főorvosa, a hol számos igen sikerült operációt hajtott végre.

Kérdést intéztünk a gyermekkórház új igazgató-főorvosához programját illetőleg. A kérdésre a következőket válaszolta:

— Állásomat, amint a körülmények engedik azonnal elfoglalom. Programot azt hiszem felesleges adnom, hisz mint orvosnak csak egy programom lehet: a városi kórház tökéletesítése, fejlesztése, nivójának emelése.

Posgay István dr. igazgatói kinevezésével a vármegyei közkórháznál egy főorvosi állás került üresedésbe. A közkórház orvosi karában annál érezhetőbb minden változás, mert a háboru alatt óriási munka hárult a kórházra, különösen a sebészeti osztályra és mert az orvosi karból többen katonai szolgálatban állanak. Érdeklődtünk Zimmermann Károly dr.-nál, a közkórház igazgató-sebészfőorvosánál, hogy miképpen oldják meg a kórház főorvosának hirtelen eltávózása által beállott újabb orvoshiányt.

— A kórház munkájának ellátásában a kinevezés nem okoz változást — mondotta az igazgató-főorvos. A háboru folyamán Posgay dr-t a liceumi kórház vezetése vette igénybe és így a megyei közkórházban a sebészeti Schmidttal én láttam el mostanig és továbbra is. Nem hiszem, hogy hamarosan szükségessé válnék az új főorvosi kinevezés. Én különben úgy fogom föl a helyzetet, hogy a kórháznál egy főorvosi állás üresedett meg és nem feltétlen szükség, hogy ez sebész-főorvossal töltsék be. A kórház és Arad közegészségügye érdekében sokkal szükségesebbnek tartom, hogy a közkórháznál külön prosectora létesüljön és ennek élére prosector-boncoló-főorvos kerüljön. Azt hiszem, hogy a főorvosi állás ilyen betöltése lesz a leghelyesebb.

A Hadi Termény Részvénytársaság aradi megbizottai.

— Két aradi cég működése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

A Hadi Termény Részvénytársaság terveiről eddig csak találgatások jelentek meg a lapokban. Azt hallottuk, hogy a H. T. R. meg akar bízni minden gabonakereskedőt a gabonavásárlásával. Más forrás szerint egy-egy nagyobb gabonakereskedő céget egy vármegyére kizárólagossági joggal fognak megbízni és ez a cég aztán újból megbízhat kisebb gabonakereskedőket. Habár a H. T. R. nem tartotta szükségesnek a közönséget tájékoztatni a követendő gyakorlatáról, mindamellett körülbelül tisztán áll előttünk a H. T. R.-nél kialakuló munkairány. Tudjuk most már, hogy tőkearós, régi gabonacégeket bízna meg a bevásárlások lebonyolításával, azonban egy vagon búzát minden kiskereskedő vásárolhat és a H. T. R. át is veszi tőlük. Az országban még nagyon kevés cég kapott megbízást a H. T. R.-től. E cégek között van két aradi is, — Steiner Ferenc és Goldschmidt Mihály, akik egyttel nyújtottak be kérelmet és együtt tették le a szükséges kauciót. A megbízólevél ma érkezett meg hozzájuk. E szerint joguk van Arad megyében egyelőre augusztus tizedikéig bizonyos nagyobb mennyiséget vásárolni. A további megbízást később fogják megkapni. A megbízó levél, amely tulajdonképpen a H. T. R.-nak aradi cégtaggal való ellenlevél-váltása, — következőleg szól:

Ideiglenes megállapodás bizományosokkal. (A H. T. által adandó ellenlevél.) 68. Budapest, 1915. július 9.

Vettük Ontól a következő levelet:

Arad, 1915. július 9.

Hadi Terményrészvénytársaság, Budapest.

Van szerencsém elismerni, hogy Önöktől megbízást kaptam, hogy az Önök számára, mint az Önök bizományosa búzát vásároljak Aradvármegye területén. A vásárlandó mennyiség az említett vármegye területén fekvő vasúti állomásokon bocsátandó rendelkezésre. A leszállítás az előző választásában tolyói évi augusztus hó 10-ig bezárólag oszkozlendő és pedig a zsákok megérkezése után, amelyeknek elküldése iránt a vonatkozó zsákrendelés kézbevétele után haladéktalanul intézkedni fogok. Az ezen megbízásból eredő jogviszonyra nézve a bizományosokkal tervbe vett megállapodásnak határozmányai irányadók és elismerem, hogy ezen megállapodásnak egy nyomtatott példányát Önöktől kézhez és tudomásul vettem. A megállapodás-nyomtatvány 17. pontjában nyitva van hagyva a bizományi díj összege. E részben azon összeg fog a tenni megbízásra nézve alkalmazást nyerni, amelyet az Önök igazgatósága a többi bizományosra nézve meg fog állapítani. Önök kötelezettség nélkül közölték velem, hogy ezen bizományi díj valószínűleg 90 fillér és 1 korona között fog mozogni. Ha e részben az Önök igazgatósága döntött, akkor a nekem átadott nyomtatvány alapul vételeivel végleges megállapodást szándékozunk létesíteni. Addig is a nyomtatvány tartalmának szigorú szemmel tartásával leszek köteles eljárni. A nyomtatvány 10. pontjára vonatkozólag megjegyeztetik, hogy a követ-

kező raktárhelyiségeket adom Önöknek bérbe. (Itt a bizományosraktárainak helye következik) Peresetere alávetem magamat és alávetik Önök magukat a budapesti ár- és értéktőzsde választott bírósága kizárólagos illetékességének. E levél tartalmával mindenben egyetértünk. Tisztelettel Hadi Termény Részvénytársaság.

Ez az ellenlevél bizonyítja, hogy a H. T. R. ugyiszólván szuverén hangon tárgyal a neki kiszolgáltató gabonakereskedőkkel, a kik kénytelenek vakon engedelmessé válnak a parancsnak.

Értesülésünk szerint Aradról, mintegy nyolc kereskedő kérte a H. T. R.-től, hogy a bevásárlással bizzák meg, de máig csak a Steiner és Goldschmidt cég kapta meg a bizományi levelet. Ugy tudjuk, hogy a napokban még három aradi cég nyer megbízást. Arad-, Oszád-, Bákás- és Hunyadmegyéből összesen 45 kereskedő kérte a megbízást.

SPORT.

+ A. T. E. football mérkőzése háborus jótékony célokra. Vasárnap délután az ATE, óvártéri sporttelepén játszódott le az A. T. E. — A. M. T. mérkőzésre, amely az A. T. E. győzelmével végződött. A megjelent közönségnek élvezetes sport eseményben volt része, mert mind két csapat szép összjátékokat produkált különösen szépen dolgoztak a védők. Dícséretet érdemel az A. T. E. kiváló kapusa Horák, aki a legveszélyesebb lövéseket is nyugodtan védte ki jó helyezkedésével. Az AMTE kapusa is szépen védett s egy biztos gáznak vélt 11 büntető rúgást is kivédte. Az első félidőben az ATE. nap ellen játszott, s a 11. percben Reiszöld gyönyörű lövéssel gólt lőtt AMTE hálóban s tovább változatosan folyik a játék. A második félidőben az ATE. több korlát és egy 11-est ért el, de kihasználni nem tudta, így a végeredmény még 1 : 0 maradt az ATE. javára. — Biró Hollós AMTE. volt. Vasárnap, (13-án) az ATE. demagyarország bajnoki csapatát a Temesvári „Mav.” Kinizsi Sport Egyesület kiváló csapatát látja vendégül. Az AMTE.-vel játszott mérkőzés tiszta jóvedelmét a hadbavonultak özvegyeinek és árvaik felsegélyezésére fordította az ATE. míg a vasárnapi Kinizsi mérkőzés tiszta jóvedelmét a háboruban nyomorékká lett katonák műtagjainak beszerzése alapja javára fordítják.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkori a kiadóhivatallal közöljék. (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: Dióssy Nusi, a Vigaszínház primadonnájának fellépésével „Kis gróf” operette.

Csütörtök: Dióssy Nusi fellépésével „Zsuzsi k. a.” operette.

Péntek: Dióssy Nusi fellépésével „Ervált asszony” operett.

Szombat: Dióssy Nusi fellépésével „Mozi király” operett.

* A színház hírei. Dióssy Nusi fellépései: Szerdán kezd meg a mi Nusi az 6 diadalmas vendéggjátékainak sorozatát. Az 6 megjelenése mindenkori életet és derűt visz a színpadra és a most megválasztott darabok mindegyik általánosan kedvelt a közönségünk előtt is — így hát semmi kétség, hogy Nusi vendéggjátékai állandóan zsúfolt nézőtér előtt fognak lezajlani. Holnap a „Zsuzsi k. a.” parádés szerepét játsza, míg pénteken egy évek óta pihentő operett, „Az ervált asszony” vezérszerepében fogja ragyogtatni isteni művészetét és szombaton „A mozi király”-ban tartja bucsu fellépését. Az összes előadásokra a jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál. Búcsúünnepben „Ejjeli ór” legújabb bohózat, a magyar színház szenzációs újdonsága, melyben a teljes vígjátéki személyzet foglalkoztatva van. Foszereplők H. Harmath Józsa, L. Kiss Mariska, Kissné, Várnai, Delli, Kertész, Barics, stb.

* Olaszország címmel jelent meg a „Háborus nagyhatalmak” című füzet sorozat negyedik füzet. A kis füzetben, — amelyet Olaszország és Albánia kitünően megrajzolt térképe díszít Varga Jenő dr. a kiváló közgazdasági és külpolitikai író ismerteti sok tudással, nagy átfutással és tömleges adatfeszítéssel a modern Olaszországot. A csinosan kiadott füzet ára 80 fillér, kapható minden könyvkereskedésben.

* A dzsungel rabjai. (Az Apolló új szenzációja.) Az egzotikus kepeknek meg van a maguk vonzó érdekessége. A dzsungel-drámák a legkedveltebb moziképek közé tartoznak, mert nem mesterkelt színpadi jelenetekből állanak, hanem a sziliszatlan élet természetessége jut szóhoz bennük. Az Apolló-színház szerdai új műsorán egy ilyen nagyszabású dzsungel drámát mutat be. A címe: A dzsungel rabjai. A mesés szövege idagigatónan érdekes. Az őserdő rejtett bűne körül alakul ki a lebilincselő mesés szöveg. A nyers élet ismeretlen változatai lenyűgözi a néző kíváncsiságát s egy-egy lejezetnél szinte visszafogott lélegzettel tessük a fejleményeket. A darab megrendezése óriási munka volt. Az idomított állatok valóssággal csodát produkálnak. A szenzációs dzsungel-drámán kívül a legújabb harszerű sorozatot mutatja be szerdán az Apolló színház.

* A lagunák titka. (Nagy bünyűgyi történet az Urániában.) Nagy sikert aratott a színház tegnapi szenzációs detektív drámája. Meltán megeredemelte ezt a sikert maga a dráma tárgya: egy ugyiszólván romantikusan megalkotott, legendászerű történet, melynek egyik fele a régi középkorban játszódik le, a másik részben pedig kísértetek, régi kínosok szerepelnek. Ebben a keretben játszódik le egy érdekes, izgalmas detektívdráma: Az Origo család régi kastélyát visszaszerzi egy kőrői úton. A kastély kísérteties hírét kihasználja egy betörő társaság és éjjelenként titokzatos módon tűnnek el egymásután Foscarina grófnő nagyériékű özvegyei és drágaságai. Orgus detektív veszi kezébe a nyomozást és sikerül neki a toltásokat megtalálni, el nem foghatja azonban őket, mert idejekorán megmenekülnek. — A mézesbetek ellenőre, szenzációs vígjáték aláger, legközelebb az Urániában.

Jenő főherceg az olasz háborúról.

(Szent haragunk elsöpri az olasz árulókat.)

Tübbati tudósítás.

Berlin, július 13.

Jenő főherceg fogadta Lindenberg Pál német haditudósítót, aki a főherceg-hadvezér nyilatkozatairól most a következőket jelentti:

— Meleg érdeklődéssel vette tudomásul Jenő főherceg, hogy Németország fészült figyelemmel és együttérzéssel kíséri az olasz harctér eseményeit és a szövetséges csapatoknak tiszta szívből kíván új hadseregeket.

— Nagy benső megelégedéssel látom azt — mondotta a fejedelmi hadvezér — a német lapokból, amelyeket naponta végigolvasok és egyes irásokból, amelyek számos német városból érkeznek hozzám. Többen intézik hozzám azt a kérdést: nem szolgálhatnának-e az én hadseregemben. Így a Majna melletti Frankfurthól azt írja egy 15 éves fiú, hogy szeretne az olaszok ellen menni. Ha nem találunk alkalmasnak a frontszolgálatra — írja — akkor talán mint szakács-tanoncot vihetnénk magunkkal. A lelkes fiú a fényképét is mellékelte.

— Asztriából, Magyarországból és kedves Tirolomból százával és százával érkeznek a levelek fiataloktól, öregtől, sőt még a kizsúrtaktól is, akik a szemléken katonai szolgálatra alkalmatlannak találtattak. Az egyik azt írja: Hárminckét éves vagyok és szerencsétlenül érzem magamat, hogy szerettél uralkodómat nem szolgálhatom. Nem tudna királyi fenséged valami bármily alárendelt állást a számomra, hogy valamiképen hasznosá tudjam tenni magamat drága hazánkra. Egy hetven éves ember így ír: „Még olyan jó erőben vagyok, hogy minden fáradságot és nélkülözést könnyen viselnék. Csak egyetlenegy vágya van még az életnek: az áruló Olaszország ellen küzdeni. Oh, mily szívesen ontanám a vérem és mily boldogan halnék meg.”

— Minden írásban, amely hozzám érkezik — folytatta a főherceg — szent harag nyílvánul meg a hitszegők ellen. Ez az általános felháborodás szép bizonyíték arra népeink mély erkölcsi érzésének, amit a külföldön oly szívesen gyanúsítanak meg. A hatalmas és szenvedélyes felzúdulás egy egész világ ellen megsebzotta erőnket.

Szólt azután a főherceg legutóbbi katonái győzelmeinkről, a délnyugati fronton folyó hadjárat nehézségeiről és fénykő szemekkel, megindult hangon emelte ki csapatainak odaadását és vitézségét, amely nem ismer lehetetlenséget. Mindegyik katonája személyes sértésnek tekinti az olasz árulást és személyes bosszúért sóvárag.

— Micsoda öröm, mily büszkeség ilyen csapatokkal harcolni és győzni, — jelentette ki lelkesen Jenő főherceg és hozzátette: — Örvendek, hogy eljött ide az Isonzó-frontra. Heves, véres harcok folynak itt. Az olaszok (a beérkezett új sürgönyökre mutatott) tegnap éjjel újból véres fejjel menekültek. Ön bizonyára sokat fog látni és tapasztalni, remélhetőleg örvendetes eseményeket.

Az olaszok helyzete napról-napra komolyabb lesz.

Rotterdam. Az entente-párti „Telegraaf” az olasz harcok eseményeiről írva, konstatálja, hogy az olaszok helyzete napról-napra komolyabb lesz. Sehol sem mutathatnak

fel sikert. Nincsen ahhoz fogható csatlódás, mint amely az entente-ot érte, mely az olasz beavatkozáshoz nagy reményeket fűzött.

Az olasz veszteségek.

Lugano. Az utóbbi napokban már az olasz lapok is gyakorta emlékeznek meg magas olasz tisztek eleséről. Így a Corriere della Sera csak egyetlen számában jelenti, hogy Galli és Anichisi alezredek és Rovera gyalogsági őrnagy a harctéren halt meg.

Teljes a bizalom Tirolban.

Innsbruck. A Pusterthalban lévő Bruneck község bankintézetei az olasz háború kitörésekor Innsbruckba költöztek át. Az intézet most visszaköltözik Bruneckbe és folytatja tevékenységüket. Ez mutatja, hogy milyen határtalan a bizalom Tirolban csapataink ellenálló képességében. Bruneck közvetlenül a határon fekszik.

A szavoyai ház és a háború.

Zürich. A szavoyai ház tagjai az olasz királlyal az élükön, háborúba vonultak. III. Viktor Emanuel német mintára nagy főhadiszállást létesített, amely azonban mélyen bent van Olaszországban. A király gyakran intéz kirándulásokat a front felé, meglátogatja a kórházakat és a tartsékokat. A királyi ház minisztere rengeteg elgrettát vásárolt össze és mint a király ajándékát osztja szét a katonák közt. A királyt utazásaiban Bruzatti vezérőrnagy kíséri és a főhadiszálláshoz beosztott tisztek. A király automobilját egy csomó biciklis karabinieri kíséri. A főhadiszálláson a király folytatja szokott életmódját, reggel elintézi az állami iratokat és azután a front különböző részei felé rándul ki, ahonnan gyakran csak az éjjeli órákban tér vissza, vagy pedig valahol a front mögött az automobilon tölti az éjszakát. A király a tábornokokkal megbeszéli a haditervet és fogadja a jelentéseket, sokszor egész a hajnali órákig.

Az eastai herceg hadseregeparancsnok lett, a turini gróf és az abruzzói herceg szintén előkelő szerepet tölt be. Az előbbi az Isonzónál lovassági hadosztály parancsnok, az utóbbi pedig tarantói admirális. A fiatalabb hercegek közül az udinei herceg korvet kapitány az abruzzói herceg törzsében. Salemi gróf pedig egyszerű dragonos egy piemonti ezredben.

Az olasz szocialisták a békéért.

Milano. Az Avanti jelentti: A szocialista párt foglalkozik a béke előkészítésének gondolatával. A legutóbbi ülésen a pártvezetőség napirendet fogadott el, amelyben üdvözli a német szocialista párt akcióját és szükségesnek tartja, hogy az összes országos szocialista pártjai megállapodásra lépjenek a béke előmozdítása érdekében.

Olaszország új bankjegyeket bocsát ki.

Genf. Olasz bankkörökből érkező információ szerint az olasz kormány felhatalmazást adott a Banca d'Italianak, az olasz jegybanknak, nagyobb mennyiségű újabb bankjegy kibocsátására. A fedezet arányára nézve állítólag még nem történt megállapodás. Bankkörök úgy tudják, hogy az újabb kibocsátást az olasz hadikölcsön kudarca tette szükségessé.

Bűnbak a municióhiányért.

Lugano. Az államtanács rendkívül érdekes katonai per tárgyalását kezdte meg. A vádlott Mirabelli tábornok, aki Giolitti Spingardi kormánya idején a hadügyminiszterium államtitkára volt és akit nemrégiben mentettek föl állásától. Mirabelli az ancónai hadtest parancsnoka volt legutóbb és azzal vádolják, hogy ő az egyik oka Spingardin kívül annak, hogy hiány van hadszerekben. Mirabelli kijelentette, hogy a vádak őt légfeljebb, mint volt államtitkárként érthetik, de mint tábornokot nem érintik, mint államtitkár pedig ceapán a kamara előtt felelős. Éppen ezért követeli, hogy helyezték vissza parancsnokló állásába. A vádlott tábornokot Camera és Grossi országgyűlési képviselő képviseli. Az ítéletet tíznégynapon belül várják.

Páncélos vonattal elpusztított olasz zászlóaljok.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Egyik páncélvonatonk délen bement az ellenséges állások mögé. Egy olasz zászlóaljat meglepett s azt részben gépfegyverekkel elpusztította, részben szétszórta.

Ujabb véres olasz vereség.

Budapest. A haditudósítók jelentik a sajtóhadiszállásról: Az olasz hadszíntéren tegnap is visszavertünk jelentősebb erővel véghezvitt olasz támadásokat. Az olaszok Sieme irányában, a Mrzali Vrhótól északra egy vihar kihasználásával megkísérelték a magyar és osztrák állások megrohanását. A kísérlet azonban újból a támadók véres fiaszkójához vezetett. Az időjárás az olaszok megbízhatatlan szövetségének bizonyult, annak ellenére, hogy az olaszok már oly sokszor és oly nagy figyelemmel hivatkoztak az időjárás befolyására.

Genf. A genfi lapok írják, hogy az északolaszországi nagyobb városokban berendezett kórházak már mind zeufolva vannak. A sebesültek száma a július folyamán vívott harcokban annyira megsaporodott, hogy ezekben a kórházakban már nincs számukra hely, úgy, hogy most már a Rómában és Délolaszország nagyobb városaiban berendezett kórházakra került a sor.

Csalódott az entente Olaszországban.

Kopenhága. A Handelsblad írja: Olaszország fellépése kétszeres csalódást okozott az ententének. Először is a hadüzenet óta semmitéle sikert nem értek el, másodsor Olaszország az ententeot nem támogatja a kívánt módon, a balkán államokat nem mozdította ki semlegességükből.

Olasz merénylőtér német hajók ellen.

Hamburg. Északamerikai kikötőkben igen sok német hajó vesztetel a háború kitörése óta. A Hamburg-Amerika hajózási társaság hajóparkjának nagyobbik része az oceanon túl van, a társaság Dél-Brooklyn mellett levő külön kikötőjében. Az olasz hadüzenet óta feltűnően sok olasz kikötőmunkás ajánkozott felvételre a kikötő parancsnokságánál s egyikőjükéről hivatalosan megállapították, hogy merénylőre készült az egyik német hajó ellen. Ezenfelül a német hajók kapitányait levélben is folyton merényletekkel fenyegetik meg. Mindezekre való tekintettel az amerikai tengerészeti hatóság a kikötőt zár alá helyezte, a környéken való tartózkodást megtiltotta s semleges hajóknak is más kikötőt jelölt ki. A kikötő területén belül csakis a német hajók által kiadott igazoló-jeggyel lehet tartózkodni.

Varsó és Ivangorod ostroma elkerülhetetlen.

(Mozdulatlanok az óriási orosz seregek. — Kedvező a szövetségesek helyzete. — Katonáink aratnak Galiciában.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Zürich—Budapest—Moszkva, július 13.

Párisban bevallják az oroszok vereségeiket.

Zürich. A *Neutrale Tageszeitung* írja: Nem lehet kételkedni immár abban, hogy keleten a végső eredmény a szövetségesekre nézve kedvező. Az oroszok állítólag háromszázezer főnyi tartalékot vetettek a reménytelen küzdelembe. Az orosz részről Párisba érkezett jelentésekből kitérünk, hogy elő akarják készíteni a francia közvéleményt arra, hogy Varsó és Ivangorod ostroma elkerülhetetlen.

Nincs még municiójuk az oroszoknak.

Ungvár. Orosz foglyok elbeszéltek, hogy az orosz visszavonuláskor a hadsereg zsidó tagjai sokat szenvedtek bajtársaiktól, akik gyakran meg is verték őket. A gyalogságnál fegyverben és municióban nagy hiány mutatkozik.

Minden lépés egy új Krasznik?

Kopenhága. Szentpétervárról érkezett augszalmazott távirat a következőket jelenti az oroszok kraszniki támadásáról.

Az orosz katonai körökben tisztában vannak azzal, hogy a középponti hatalmak az oroszok legutóbbi napokban tanúsított taktikájával szemben megfelelő ellenintézkedéseket fognak tenni és az orosz előretörést megakadályozzák. Mégis egészen bizonyos, hogy az előrenyomulás tempója a Visztula és a Bug között orosz területen jóval lassabb lesz. A szövetségesek minden új lépése új Krasznikot jelent.

Mi aratjuk az orosz vetést.

Budapest. Hueber őrnagy írja: Derivanyánál a Bug mellett, Kamionka-Strumilova és Busk között fél úton, Böhm-Ermolli csapatai elragadtak egy fontos orosz támaszpontot. Északon Suvalki és Kalvarja vidékén német csapatok elfoglaltak egy előretolt ellenes állást. Ezek azok az események, amelyeket a szövetséges hadseregek vesérkarai jelennek több nap után. El részletharcoktól eltekintve, az egész fronton a Keleti tengeről Besszarabiáig általános a nyugalom. Olyan stratégiai állapot ez, amelyre nem volt még példa.

Minden egyes nagyobb csatában megtörténik, hogy egyes szakaszokon csekélyebb az egymással szemben álló seregrészek tevékenysége, sőt az is megtörténik, hogy egy-egy szakaszon hónapokig csak ágyuharcok voltak. Olyankor szokott ez megegni, ha a szemben álló ellenfelek egyenlő erejűek és mindkét félnek a front mögött van dolga. Arra azonban, hogy egész hadseregek, sőt, hogy az egész ellenes front minden ereje, annak dacára, hogy a fölfejlődés teljes puskalövés nélkül álljon napokon át, példa nem volt és ez is egyike azoknak a meglepetéseknek, amelyeket a modern világháború hozott.

Hadvezetőségünknek mindenesetre meg van az oka arra, hogy miért nem üldözi az oroszokat. Az érdekesebb azonban, hogy az ellenfél, melynek a számára itt volna a kedvező stra-

tégiai nyugvópont, melyen az offenzívát ő vehetné át, meg sem mozdul. A pillanatnyi eseményeket nem akarják, sőt valószínűleg nem tudják kihasználni. A szünetet az osztrák-magyar és német csapatok pihenésre fordítják, az oroszoknak pedig okvetlenül szükségük van a nyugalomra. Az a hatalmas erővel megindított offenzíva, melyet Kraszniktól északra oly hirtelen megállítottunk, meggyőzte az oroszokat arról, hogy az osztrák-magyar front ellenálló képessége messze felülmúlja az orosz támadó erőt, még akkor is, ha olyan nagy erősítésekkel és kipróbált csapatokkal próbálkozik az ellenfél, mint legutóbb. Az általános és relatív nyugalom megszakítására tehát nincsen kilátás a közel jövőben s kétségtelen, hogy egy bizonyos időn belül nagyobb változások nem várhatók. Ha történik is valami, az ellentét tevékenysége csak állóharcokban merülhet ki. Frontunk legnagyobb része idegen területen áll és Galiciában épen az a vidék van frontunk mögött, mely a leggazdagabb gabonatermő föld az északi tartományban. Az aratás megkezdődött és a harcokban beállott nyugalom lehetővé teszi, hogy az orosz uralom alatt elvetett magot — mi arassuk le.

Oroszország alkotmány válsága.

Moszkva. Az orosz miniszterválság okai annyiféle ágazóak, hogy nem lehet tudni pontosan a válság körülményeit és következményeit. Bizonyos, hogy tárgyi okokon kívül személyi intrikák is közreműködnek abban, hogy az orosz kormány nagy átalakuláson ment keresztül. *Szuchomlinov* hadügyminiszter bukásának például egész különös magyarázata van. A galíciai vereségek folytán egyre növekedett az elégedetlenség *Nikolajevics* nagyherceg ellen. És hogy az ellene felgyülemelő elégedetlenséget valahogy levezessék, minden hibát a hadügyminiszterre hártottak, akinek buknia kellett. A vád ellene alap nélkül való volt, mert az utolsó öt év alatt a hadsereg újjászervezése terén rendkívüli érdemei voltak és a municióhiányban viszont semmi része nem volt. Az orosz ipar mai fejletlensége mellett a tényleges eredmények is meglepőek, nemhogy még ennél többet is lehetett volna várni.

A többi miniszterváltozás, a belügyi, kereskedelmi és igazságügyi tárcában a közvélemény nyomása alatt jöttek létre. A három eddigi miniszter a kabinet nacionalista szárnyát képviselték és reakciós politikájukkal annyira meggyűlöltették magukat, hogy az udvar is kénytelen volt őket teláldozni. A polgári ellenzéknek nagy sikere a miniszter-krízis, miután az utódok *Krivosein* földművelésügyi miniszter csoportjához tartoznak, amely sokkal szabadlelvűbb irányú. Kétségtelen azonban, hogy újabb konfliktusok fognak előállni. Egyre jobban érvényesül az a törekvés, hogy a hivatalnokok kezéből kikerüljön az állam kormányzása és a parlament összeülése folytán bizonyára jelentékenyen erősödni fog a politikai pártok betöltése a legfontosabb államügyekre is.

A дума tagjai most már nem elégsznek meg azzal, hogy a municiógyártás ellenőrzését megszerezzék, hanem visszamenőleg is revíziót akarnak gyakorolni, ami ellen a kormány tiltakozik. Ellenőrizni akarja a дума a pénzügyverést is és általában a pénzügyek intézését is,

ami a kormánynak szintén nagyon kellemetlen. A дума hazafias indokokra hivatkozva, egyre több és több jogot követel és a kormány ugyanezekből az indokokból újabb és újabb politikai koncessziókat kénytelen tenni. Előreláthatólag rövid időn belül olyan összeütközés fog keletkezni, amelynek egész Oroszországra kiható jelentősége lesz.

Szervezték a Moszkvai zavargásokat.

Péttervár. A Rjecs közli a péttervári Curir ama jelentését, hogy a moszkvai zavargásokat láthatólag előre szervezték. A szervezés fonalát a rendőrség könnyen kibogozta.

A moszkvai lázadás epilógusa.

Szentpétervár. A Rjecs jelenti hivatalosan: A moszkvai titkos rendőrség hetek óta nagy munkában van. A rendőrök azokat a tárgyakat igyekeznek összeszedni, amelyeket az emlékeztető lázadás és pogrom alkalmából loptak el. A bujtogatók nagy részét sikerült elfogni. A bűnösöket hamarosan törvényszék elé állítják.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Gyulay István gróf elutasított keresete.

(Erdekes ítélet az aradi törvényszéknél.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 13.

Két év előtt Gyulay István gróf a hírlapokban egy nyílttéri közleményben azt írta, hogy nékie *Lukácsy Lajos* nagy összegekkel tartozik. *Lukácsy* miután tudatában volt annak, hogy Gyulaynak egyáltalán nem tartozik, — mint annak idején meg is írtuk lapunkban — felhívási keresetet indított az aradi királyi törvényszékhez és kérte, hogy kötelezzék Gyulayt vélt követelésének ellene való érvényesítésére. A törvényszék meg is hagyta Gyulaynak, hogy záros határidő alatt állítólagos követelését *Lukácsy* ellen jogvesztés terhe alatt érvényesítse.

Miután a nagyváradi kir. tábla a Gyulay felebbezését elutasította és az aradi törvényszék határozatát hagyta helyben, Gyulay az év elején *Lukácsy* ellen 350.000 korona erejéig keresetet adott be.

Mielőtt azonban a törvényszék tárgyalást tűzött volna ki, Gyula vissza vette a keresetét és még záros határidőn belül egy újabb keresetet adott be *Lukácsy* ellen, de már most csak 62.800 korona erejéig, amelyben *Lukácsy* marasztalni kérte.

Az új polgári perrendtartás értelmében ma volt az ügyben a szóbeli tárgyalás a törvényszék polgári tanácsa előtt, amelyet a törvényes írásbeli eljárás előzött meg.

A kir. törvényszék a mai napon majdnem három óráig tartott szóbeli tárgyalás után Gyulay István grótot keresetével teljesen elutasította és 1300 korona perköltségben elmarasztalta. Az ítélet ellen Gyulay gróf képviselője felebbezést jelentett be.

Az ítélet indoklásában az aradi királyi törvényszék kimondta, hogy a keresetet el kellett utasítani, mert annak idején *Lukácsy* és a grótot képviselő *Jármay István* dr. között egyezség jött létre és az egyezségben kikötötték, hogy a gróf további követelésekkel nem léphet föl. Gyulay gróf védekezését, amely szerint erről az egyezségről nem tudott, a törvényszék nem fogadta el.

Venizelosz a Balkán rejtélye.

(Minden tárgyalástól óvják a görög királyt. — Nem lesz találkozó Athénben. — Bulgária az entente főnehézsége.)

Távirati tudósítás.

Athén—Róma, július 13.

Görögország nem akarja elhagyni semlegesességét.

Athén. Minél közelebb jön a kamara megnyitásának napja, július 20., annál különbözőbb az elterjedő hírek arra nézve, hogy mi fog történni. Tény az, hogy ma még nem lehet semmit még megközelítő biztonsággal sem állítani a helyzet fejlődését illetőleg. A kormány, amely ma este ismét minisztertanácsot tartott, még nem határozott. Senki sem ismeri a mai kormány nagy ellenségének, Venizelosznak nézeteit és terveit s a volt miniszterelnök még mindig Kefisziaiban lévő villájának áthathatatlan homályában marad. Még azt sem lehet tudni, mennyi lesz a parlamentben Venizelos végleges többsége, miután a kisebb csoportok még semmi irányban sem kötötték le magukat. S végül a király, akitől minden döntés függ, még nincs abban a helyzetben, hogy képet alkothasson magának a helyzetről, vagy messzemenő határozatokat hozzon. A király egészségi állapotától függ — mint azt most gyakran emlegetik — hogy újból elnapolják-e a kamarát, vagy sem. A királyi palotában természetesen csak egy szempont uralkodik: az élet számára nagy ügyel-bajjal megmentett királyt minden veszélytől óvni s amíg teljesen fel nem gyógyul, a politikától is távol tartani. Most is, mint eddig is, azt remélik, hogy a parlament megnyitásáig a király elég erős lesz, hogy politikai kérdésekben is döntsön. Eddig az orvosok, nehogy a lassan haladó gyógyulás ismét halasztást szenvedjen, megtiltották a királynak, hogy politikai eszmecseréket folytasson. Legközelebbi hozzátartozóin kívül csak Gunaris miniszterelnök láthatta a királyt mindössze kétszer, de akkor is tartózkodnia kellett minden nagyobb politikai előterjesztéstől.

Azt remélik, hogy a jövő héten átszállíthatják a királyt a dikyiliai kastélyba. Eddig még ezt az átszállítást is el kellett halasztani. Talán Dikyilia egészséges levegőjében gyorsan meg fog gyógyulni a király s dönthetni fog a kabinetválság messze-kiható kérdésében. Ebből látható, hogy ép oly kétséges, hogy a parlamentet ismét elnapolják-e, mint az, hogy Venizelos jut a kormányra, vagy hogy ő a király politikájának bázisához közeledik, hogy a király számára lehetetlenség az együttmű-

ködös Venizelos-szal, hogy szükségese-e az új választások, vagy hogy új kabinetet alakítanak Venizelos kihagyásával. Csak annyi bizonyos, hogy Görögországban ma még kevésbé akarnak kilépni a semlegeségből, mint eddig.

Összeomlik a Venizelos-párt.

Athén. Lapjelentések egyértelműen megállapítják, hogy Venizelos pártja a tökéletes összeomlás küszöbén áll. A legutóbbi napokban ismét harminc ismert tagja hagyta el a pártot, hogy Theotokys liberális ellenzéki táborához csatlakozzék. A Venizelos-párt már minden tekintélyét elvesztette.

Görögország ragaszkodik Macedóniához.

Róma. Egy balkáni diplomata kijelentette, hogy a négyesszövetség főnehézsége a Balkán államoknál a bolgár-görög érdekek kiigyeztetése. Görögország semmiesetre sem mond le Macedóniáról.

Berlin. Figyelemre méltó cikket ír a Berliner Tageblatt, amely elsőrangú fontosságúnak itéli, hogy Bulgária béküljön ki Görögországgal s ketten azután üzennek élénkebb politikát a központi hatalmak érdekében.

Marghilomann belép a román kormányba?

Bukarest. A Dimineaca jelenti, hogy miután Bratianu miniszterelnök és Marghiloman Sándor, a konzervatív párt vezére között Románia mostani magatartása dolgában teljes a megegyezés, Marghiloman legközelebb be fog lépni a kormányba.

A szerbek Olaszország ellen.

Rotterdam. A Nieuwe Rotterdamse Courant konstantinápolyi munkatársa, akinek kitűnő értesülései szoktak lenni, azt jelenti Nisból, hogy a diplomata véleménye szerint Szerbia magatartása érthetetlen. Ugy Szerbiában, mint Montenegróban napról-napra nagyobb az elkedvetlenedés szövetségeseik ellen. A szerb hadsereget újraszervezték és felszerelték. A hadvezetésnek most kétszáz ezer jó katonája van, de azért az ország már megelégette a háborút, nem is szólva arról, hogy az entente-nak Olaszországgal kötött üzlete, mely szerint Olaszországnak éppen azokat a területeket akarják átengedni, melyekre Szerbia hosszú idő óta vágyik, felnyitotta még a russzofil szerbek szemét is. A központi hatalmaknak Galiciában és a balti tartományokban elért nagy sikere és az olasz hadseregnek siralmas kudarcra még csak növeli az elkedvetlenedést.

Montenegro megtartja Skutarit.

London. A London News közli: A cettinjei angol követ azon felhívását, hogy Skutarit adja át Montenegró, a kormány visszautasította. Az angol jelentést a cenzura jóváhagyta.

Nem találkoznak a balkáni fejedelmek.

Berlin. Az a híresztelés, hogy a román, bolgár és a görög király Athénben találkozni fog, komoly politikai körökben nem talál hitelt. Azt hiszik, hogy ezt a híresztelést csak azért eresztették szélnek, hogy ellenséges részről kipuhatolják a közhangulatot. Különösen a Szerbia részvételéről szóló jelentés mutatja, hogy a találkozás híre a'aptalan.

Ez a háború...

(Egy tüzérfőhadnagy naplójából.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 13.

Egyik aradi Vörös Kereszt kórházban gyógyul S. L. dr. tartalékos tüzérfőhadnagy, aki a legutóbbi bukovinai harcokban sebesült meg. A főhadnagy, akit több súlyosan sebesült orosz fogollyal együtt szállítottak az ungvári kórházba, naplójegyzeteket készített kilenc hónap rejtett krónikájáról. Mielőtt elvált a fogságunkba jutott oroszoktól, sorba járta az ágyaikat és elbucszott tőlük. Az egyik kórteremben igen nagy fájdalmak közt feküdt egy orosz orvos.

A főhadnagy naplójában ezt jegyezte fel az orvossal folytatott beszélgetéséről:

— Az orvos ágyához közeledtem és megláttam sápadt arcát, amely fizikai és normális fájdalmakat egyaránt tükrözött vissza. A fejedulán es állott: „Dr. Ivan Dimitrievics, Chilkow.”

Több kísérletem, hogy szólásra bírjam a sebesültet, nem sikerült. Oroszult szólítam hozzá, nem felelt. Végre is, nagysokára, franciául megindult a diskurszus. Ekkor tudtam meg tőle fogságba jutásának történetét. A súlyosan sebesültet kötözte éppen a Vörös Kereszt kocsija mellett, mikor kiabálni kezdtek: „Jönnek az osztrákok.” A kocsi vezető megijedt és elrohant a sebesültszállító kocsival. Az orvos, ki maga is sebesült volt, ott maradt sebesültjei között. Néhány óra múlva jöttek a mi katonáink és elfogták.

Az orosz hadsereg egészségügyi viszonyairól kérdezősködtem, mire végtelen szomorúsággal, szinte fájdalommal felelt. Mikor egy kissé megbarátkoztunk, megkérdeztem, vajjon az orosz sereg veresége miatt bankódik-e. Oh nem — felelte. — Tudom, hogy nem állunk jól, de mit lehet tenni? Engem a háború borzalmi szomorítanak el. Olvasta, hogy mit írt erről Verescsagin? Most magam is látom, hogy télelmetesen igazat írt. Egyszer a következő történt velem.

Két feltűzött szuronyu katona egy kapitányt kísért elém. Meglepett a különös menet. Megkérdeztem a katonákat, de mielőtt választ adhattak volna, a kapitány hozzám lépett és nyugodt hangon kérdezte: „Nem tudja kérem, hol van a feleségem? Már mindenkitől kérdzem és senki sem tudja. Szegény ebben a környezetben majd nem tudja, hogy mit csináljon... Nem tudom, hova lett a feleségem!” Rögtön tudtam, hogy mi történt. Ez a szerencsétlen ember megőrült. Mikor azt mondtam neki, hogy nem láttam a feleségét, egyszerre elhagyta a nyugalmát. Ordítani kezdett, hogy mindenki megesálja őt, azután egy leírhatatlan, nem is emberi kiáltással, rávetette magát, megragadta a nyakamat és fojtogatni kezdett. Ha a két katona nem segít, okvetlenül megfojt. És tudja hogyan segített? Az egyik lekapta fegyverét és a szerencsétlen dühöngőt átadta a bajonetijével. Látja uram, ez a háború.

H I R E K.

— **Kitüntetés német hadvezéreknek.** Boroszlóból táviratozzák: *Vilmos* császár *Linsingen* tábornoknak a Pour le merite rendjelhez a tölgyfa-levelet, *Bothmer* tábornoknak pedig a Pour le merite rendjelet adományozta.

— **Püspöki kinevezés.** Zágrábból jelentik: *Marušić* József dr. tiszteletbeli kanonokot, gosztieci gimnáziumi tanárt senjmodrusi püspökké kinevezték.

— **Szerb követ a pápánál.** Az Agencia Stetani jelentése szerint *Gavrilo*, a volt csetinjei szerb követ, mint a szerb kormány szentszéki megbízottja Romába érkezett. A követet a pápai államtitkár fogadta és a legközelebbi napokban kitalgatásán járul a pápához.

— **A feléledt Galícia.** Krakóból jelentik: A krakói, jaszói, drohobicei és staniszlai bányakapitányságok újra megkezdtek hivatali működésüket. Lengyelországnak osztrák-magyar igazgatás alatt álló területén a következő új hadtáppostahivatalok nyitják meg a magánforgalom számára: *Dzialaszyn, Selchatov, Gorzkovica, Klomnica, Novabresznycza, Pajecno, Rudniki, Sulajow* és *Walborz*.

— **Orosz felhívás a német katonákhoz.** Berlinből írják: Egy orosz lövészárkban, a melyet a német csapatok győzelmesen elfoglaltak, felhívást találtak, a mely a német katonákhoz szólt. A felhívás szerint már másodszer hurcolják a németeket Varsó alá, mialatt otthon családjaik nyomorognak. A német katonákat megcsalják: az angolok és a franciák szíjvelverték a nyugati hadsereget, két millió német katona halott és sebesült, az entente hadseregei már a Rajnánál állanak. Epe azért ne verekedjenek tovább, tegyék le a fegyvert és mentesék meg magukat a pusztulástól. A felhívás most készült, a mikor az orosz hadseregnek fel kellett adnia egész Galiciát. Nyilvánvaló, hogy a nyugati hadszíntéren a franciák asszal ijesztgetik a németeket, hogy az oroszok Budapest és Bécs alatt állanak.

— **Népfelkelők behívása.** Július 15-én be kell vonulni az 1896. évben születetteknek, tehát a 19 éves népfelkelőknek. Ezekre ez a nap az első behívás napja. Azonkívül július 15-én be kell vonulni azoknak is, akiket a népfelkelési és a hadiszolgáltatási törvény alapján mint munkásokat, kocsisokat már igénybe vettek, de közben a szolgálat alól kibocsátottak. Ezek azonban csak az esetbentartoznak most július 15-én bevonulni, ha a folyó évben valamelyik népfelkelő szemlén vagy utóbemutató szemlén „népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmas” osztályozást nyertek. Végül most július 15-én még azoknak is be kell vonulni, akiket bármilyen önkéntes belépés folytán már besoroztak. Ezeknél azonban csúmtáson kívül esik az a körülmény, hogy melyik születési évfolyamba tartoznak. Eddig az volt a terv, hogy most, július hó 15-ikén még be fognak vonulni az 1878—1890, az 1892, 1893, 1894. évfolyamokból, tehát a 26—35-ig, továbbá a 23, 24, 25 évesekből azok is, akik a január 16-iki, február 15-iki és a március hó 15-iki tömeges bevonulás alól valamely oknál fogva elmaradtak. Most ez váltoást szenved és ezen említett 23, 24, 25 és 26-tól 35-ig bevonulásra köteles, de még be nem vonult népfelkelőknek csak augusztus 15-ikére kell majd bevonulniuk.

— **Az Osztrák-Magyar Bank galíciai fiókja.** Bécsből jelentik: Az Osztrák-Magyar Bank munkácsi fiókja ma kezdette meg működését. A galíciai fiókok közül jelenleg csak a krakói működik, ennek az üzeme az egész háboru alatt egy napig sem szünetelt, a neusandeci és a tarnovi fiókok a legközelebb kezdik meg működésüket. A bank Jasloba, Lembergbe, Stanislauba, Kolomeába bizottságot küldött ki. A bizottság referátuma alapján megállapították, hogy a bankházak érintetlenek, ellenben a berendezésben sok helyen nagy hiányok vannak, különösen az író és számológépek tüntek el, ugyancsak igen sok írószer. Legelőre a legfontosabb kérdés, hogy a tisztviselői kar ellátásban részesülhessen, mivel a legtöbb hivatalnok ember családos és így az élelmészére fokozottabb gond fordítandó. Bankkörökben remélik, hogy néhány hét alatt, tehát feltétlenül még ebben a hónapban az összes üzemek forgatomban lesznek.

— **Velence műkincseinek védelme.** Luganoból írják: Velence egészen megváltozott. Az egész nyilvános élet megszűnt, a nagy oszondnek ezt a különös hatását fokozzák a műemlékek, melyet nagy hirtelenében fallal építettek körül vagy homokzsákokkal védenek a röpülők támadásai ellen. A Márkus-templom és a dogék palotája elveszlik a kerítések között. A dogék palotája közepén álló Scala di Giganti egészen homokzsákok alá van temetve. A Márkus-templom belseje úgy fest, mint valami bombák ellen épített fedezék. A főoltár zöld márványoszlopai s a híres tízennégy szobor is homokzsákok közt áll. Eltűnt az a négy bronz-ló, amit a középkorban hoztak Bizáncból Velencébe s a mely a templom előcsarnokát díszítette. A múzeumok műkincseit már tavasszal elszállították Velencéből. *Ricoi Corrado*, a szépművészetek vezérigazgatója jól volt informálva és Velencéből egész vonatokkal szállította a remekműveket Középpolaszországba. A nagy festmények közül csak *Tizian* *Arsuntája* (Mária mennybemenetale) van itt, mert olyan nagy, hogy nem lehet kár nélkül elszállítani. A fekete-hajú istenanya páncéltoronyban ül, melynek semmiféle repülőgépről ledobott bomba nem árthat. Idegentorgalomra tehát semmiképpen sem számít most Velence, melynek hoteljeit is majdnem kivétel nélkül kórházakká változtatták át.

— **Tango — kispesti polgár.** Budapestről jelentik. *Tango Egisto*, az Operaház karmestere tudvalevően olasz állampolgár volt, a mikor az Itáliával való háboru kitört. A karmester örökbe fogadás útján nemsokára megszerezte a magyar állampolgárságot, most pedig azt kérte *Kispest község képviselőtestületétől, hogy vegyék fel a község kötelékébe.* Miután *Tango* kérését a kultuszminiszter is támogatja, *Kispest képviselőtestülete* megadta a karmesternek a kispesti illetőséget.

— **Tüdőlövés — két lira.** Luganoból táviratozzák: Az *Avanti* című olasz szocialista újság heves hangon kritizálja azt a közönséges és szivtelen bánásmódot, melyben az olasz sebesülteknek van részük. Elmondta, hogy egy önkéntes súlyos sebbel, tüdőlövéssel érkezett vissza a frontról. Milánóban egyik hivatalból a másikba, egyik jótékony egyesületől a másikhoz küldték, amíg végre — két lírát kapott.

— **Az ukrainai légió hősnője.** Csernovicból jelentik: Az ukrainai légiónak hét asszonykatonája van. Mint férfitársaiknak, számukra is változatos sors jutott osztályrészül. Kettő közülük a kárpáti harcokban orosz fogságba kerültek, az egyik megsebesült, három másik azonban olyan szerencsés volt, hogy résztvevett Lemberg felszabadításában, a hetedik pedig jelenleg Csernovicban van hozzátartozói között, ahol rövid szabadságát tölti. *Jarema Kuz* hiszasszony, az ukrainai légió hősnője csernovicei leány. Atyja pályaudvarfelügyelő és a kisasszony ma husz éves. Fivéréi valamennyien a harctéren vannak, sőt — nagyobbbrangu — tiszt megsebesült és most egy bécsi kórházban ápolják. A fiatal hölgy, mindjárt a háboru kitörése után belépett az ukrainai légióba. Miután a tanítóképző intézet több osztályát és kereskedelmi akadémiát végzett, megkapta a jogot az önkéntes karszalag viselésére. Elleinte az ukrainai légió egészségügyi csapatánál szolgált. Miután a kisasszony ezzel nem érte be, harctéri szolgálatra jelentkezett és hat hetes kiképzés után egy gyalogos különítménnyel a harctérra vonult. A gyalogságnál nem maradt sokáig; erősen vágyakozott ugyanis abban az ezredben szolgálni, amelynek soraiban egykor atyja küzdött. Rövid kiképzés után belépett a 8-ik számú utánus ezred ukrainai eskadronjába. Számptalan küzdelemben vett részt azóta a Kárpátokban és a galíciai csatamezőkön.

— **A főzőláda.** Egy olvasónk írja: Talán nem érdektelen, ha elmondok Önöknek egy nálunk nem ismert főzési módot, amely tűz, villany, gáz és szesz nélkül történik. Ugyanis a szememláltára tözte meg az ebédjét egy erdélyi itt tartózkodó család, egy ugynevezett főző ládában, a következő módon: Szükség szerinti nagyságu rendes fa ládába csomagoló forgácsot helyeznek és abba helyezik a főző edényt, persze külön erre a célra vannak légmentes befödhető edények, melybe reggel 9 órakor bele helyeznek — mondjuk párolt húst, persze, ezt először a rendes takarékos tűzhelyen összeállítják és egyet forrni hagyják, a többi aztán mind a láda dolga. Dálben a legizletesebb és vajpuha ételt kapjuk asztalunkra, anélkül, hogy egy egyének folyton vigyázni és gondozni kellene az ételt és ami még a legfőbb, a mai nagy fadrágaság mellett mennyi megtakarítással jár. Epeenséggel semmi érdekem ennek terjesztése, csupán csak a közönségnek szeretnék esetleg használni.

— **Még az olasz főhazug sem hiszi.** Chiassóból táviratozzák: Az olasz sajtóban hajmeresztő vakmerőségek közzel harctéri hazugságok látnak napvilágot. Nem utolsó ezek között az a történet, melyet a *Corriere* mai száma bocsát közre. Ugy látszik rajta a kitalálás, hogy az egyébként annyira elszánt milánói újság is megjegyzi szerényen, hogy némileg valószínűtlenül hangzik... A hír egyébként velencei tudósítás, mely szerint június 30-án az olaszok ellenséges lövészárkot támadtak meg. Egyszerre csak magasra emelt karokkal körülbelül száz osztrák-magyar katona robant feléjük s torkaszakadtából ezt kiabálta: *Savoia!* Elfoglák őket s kiderült róluk, hogy oroszok, akik Galiciában jutottak haditömegbe s akiket az osztrákok kényszerítettek arra, hogy velük küzdjenek. Az egyik fogoly elmondotta a *Corriere* dagadt lejjü harctéri tudósítójának, hogy boldogan adta meg magát az olaszoknak, mert így legalább hazakerülhet s újra az orosz seregben harcolhat a gyűlölt osztrákok

ellen. Többet már azután a Corriere sem mer mondani.

— **Nem mennek a háboruba.** *Luganóból táviratozzák:* A Popolo d'Italia levelet közöl, melyet írója így irt alá: Az egoista, aki nem akar a háboruba menni. Az épületes olvasmány a többi közt ezeket mondja:

— *En nem tudom, miért jelentette a riportertük, hogy én önként jelentkeztem a frontra akarok menni. Ez nagy hazugság, hogy többet ne mondjak. Ma is az vagyok, aki voltam: egy feltétlen neutralista. Tessék sajnálkozni feletem: de mégsem megyek a háboruba.*

A Popolo nagy fájdalommal ír még egy orvosról és egy ügyvédéről, akik a leghangsúlyosabban tüntettek a háboruért, de azután szépen odahaza maradtak. Ehhez kell még tudni Vella neutralista szocialista és hí barátja, Furini festő esetét, amelyről röviden már megemlékestünk. Rómában minden este találkozott a festő és a szocialista. És minden alkalommal megkérdezte Vella:

— *Hát te még nem vagy a háboruban?*

Furini pedig pontosan így felelt minden alkalommal:

— *És te nem vagy a barrikádokon?*

Addig tartott ez az évdés, míg a Piazza Solarrán a két régi barát véresen össze nem verekedett. A rendőrségre viszik őket, ahol hosszasan kifejtették politikai álláspontjukat. De azért — egyikük sem megy a háboruba.

— **Félvilági nők uralma Lembergben.**

A „Wiener Allg. Zeitung“ haditudósítója írja: Azzal, hogy Lukianov ezredesi neveztek ki az oroszok a lebergi csendőrség élére, a városban az aggodalom és a rémület ideje következett. Az „Ochra“ az ezredes látásán találkoztak a házát csakhamar a titok és a borzalom levágója lengte körül. A világosságot kerülő csöcselék lopózott mellékk utcákon hozzá, zárt kocsihoz és vittek különböző vendégeket, asszonyokat férfirubában, mélyen lefátyolozott hölgyeket s a földalatti Lemberg szíve ott lüktetett Lukianov körül. A városban a prostituáltak rezsime tombolt. Minden bukkolt leány azzal dicsekedhetett, hogy Lukianov bizalmasa és minden kérelmő legény, hogy a kebelbarátja. Az oroszoknak Lembergben való megjelenésével együtt a külvárosok csatornáiból felsszínre került a félvilági nők szomorú csoportja s a főváros utcáira tette át székhelyét. Az orosz tiszték a vezetőhelyre juttatták őket, utcai leányok befolyásos személyiségek lettek, akiknek pártfogását keresték minden oldalról. Az orosz tiszték autókban és hintókban kocsikáztak velük a városban, társaságukban jelentek meg a színházban és az éttermekben, nagyszerűen megajándékozták őket, elárasztották valamennyit virágokkal s nyilvánosan kezelték őket. Magasrangú tiszték, ősz generálisok fülig szerelmesen töltötték velük egész idejüket. Elhagyott lakásokban szállásolták el és minden kényelemmel körülvették őket. És a prostituáltak serege egyre nagyobb lett... A polgárokat undor és borzadály fogta el. Járva nyos betegségek tomboltak a városban, két kórházat állítottak fel, egyet a férfiak s egyet a nők számára s ebben állandóan ötszázan voltak orvosi felügyelet alatt. De ezek a nők megvesztegettek őrzőket, éjszaka kiosontak az utcára s csak hajnalban tértek vissza a kórházba.

— **Gyermekkocsik legnagyobb választékán** Fischer áruházában a Szabadság-téren. Összesen nyári sport-kocsi már 16 koronától, ülő és álló patent gyermek székek 14 koronától. Kérném a cégre figyelni. Fischer áruház a Szabadság-téren. 227

— **Térképek terjesztésének korlátozása.** A hivatalos lap mai száma közli a minisztérium rendeletét, mely szerint tilos akár árusítás, akár ingyenes szétosztás, közszemlére kitétel, nyilvános helyen való elhelyezés vagy szétküldés útján terjeszteni az öfelsége uralkodása alatt álló országok, a Német- vagy a Törökbirodalom területeiről készült bármilyen olyan térképeket, amelyeket 1:50.000 vagy ennél nagyobb lépték-méretű katonai országfelvételek kizdványai, ugyanilyen, vagy ennél nagyobb lépték-méretű terapraxok vagy dombortérképek, vagy pedig 1:200.000 vagy ennél nagyobb lépték-méretű közönséges térképek. Az általános katonai térkép szelvényeit azonban egyes példányokban a katonai földrajzi intézet budapesti bizománya a fegyveres erő tisztjei és tisztviselői részére ezentul is kiszolgáltathatja. Tilos továbbá terjeszteni olyan képes-levelezőlapot vagy más ábrázolatot, amely az öfelsége uralkodása alatt álló országok területén levő katonai szempontból fontos tárgyakat oly részletesen és könnyen felismerhetően tüntet fel, hogy a kémkedést és az ellenség célját szolgáló egyéb felderítést megkönnyíteni nyilvánvalóan alkalmas. A rendelet ezenkívül felsorolja a korlátozás alól való kivételeket.

— **Ételek hushagyó napokra.** Minthogy nemesek a vendégtöbbségben, hanem odahaza is fontos, hogy mit együnk a hushagyó napokon, felsorolunk néhány — marha, sertés és borjú husmentes — ételt:

Augsburgi kolbász, becsinált csirke kelvirággal, balatoni süllő rostton, báránycomb kalarábával, csuka rántva, fogas vajjal, fogas tartármártással, gombaleves tojással, gőzben sült makaroni, gomba tükörtőjással, harscsa rántva, harscsa rostton, hal olaj vajjal, jéroc, kelvirág sajttal, kacsa, káposztás kocka, libamáj hagymával, liba rizsotló, liba eleje, liba haluja, liba comb babbal, liba sült salátával, omlette sardiniával, őzcomb, őzfilé áfonyával, pirított borjumáj, párolt tojás tejesmártással, párolt ürüszeg burgonyával, paraj tükörtőjással, paprikás hal, rántott csirke, rántott ponty, rántott báránycomb, rostton sült ürüborda, rucasiút, ráchal, rakott burgonya, savanyu tüdő, szegedi halászlé, sajtos omlett, szárnyas rizsotló, sonkás omlett, töltött paprika, tiroli máj, tojáslepény gombával, tüzdelt ürücomb zöldbabbal, töltött tojás, ürü nyereg, vagdalt libamell, való tojással, zöldbab rántott zsemeléval stb.

— **Az olasz államhivatalnokok nem lehetnek katonák.** *Luganóból táviratozzák:* A miniszterelnök körendeletet intézett az államhivatalnokokhoz, melyben megtiltja, hogy az állami tisztviselők és alkalmazottak önkéntesen hadiszolgálatra jelentkezzenek. Salandra szerint munkásságukat a polgári életben kell gyümölcösíteniük.

— **Arverés a vasuton.** Arad állomáson a raktár helyiségben 1915. július hó 21-én délelőtt kilenc órakor az alábbi kimutatásban foglalt tárgyak fognak nyilvánosan, bírósági eljárásán kívül a legtöbbet igérőnek készpénzítés, valamint az azonnali elszállítás kötelezettsége mellett, elárvereztetni. Az elárverezendő áruk a következők: törött aabest, üres használt hördő, aazalt szilva, ágy- és ruhanemű, ruha, gabonaszórpredék, fenyőfagerenda, szárított tű, ócska kályha karikák, rothadt tőkmag, vaslemez, ruha, ernyőbot, fenyőfagerenda, müzsir, kocsitakaró ponyva, tengeriliszt, répamag, új diván, hering, ruha, gyógyáru.

— **Hadisegélyző bélyegek szását két koronájával veszi Kerpel könyvkereskedése.** Ugyszintén vesz egész bélyeggyűjteményeket és könyvtárakat is. 198

— **Hadifoglyok részére levélbeli és távirati pénz-átutalásokat** elintézik az *Aradi Általános Takarékpénztár r. t.* (Szabadság-tér 7 sz. I. em.)

— **Ugyvédi Irodák b. figyelmébe.** A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

— **Apróhirdetések az „Aradi Közlöny“ részére** felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenccs-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— **A világháború térképei Kerpelnél.** 198

Szédelgők királya.

(Egy ékszerész regényes kálváriája.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 13

Agyafurt széthámos ügyében itélkezett tegnap az esseni büntető törvényszék. Egy tekintélyes esseni ékszerész leánya megismarokodott Klein-Killberg 25 éves mázolóegéddel, aki azzal a mesével, hogy a világ minden táján vannak földbirtokai, belérközött az ékszerész családjába, amely mint vőt szívesen látta. Klein-Killberg elmondotta, hogy azokat a millió vételtügyleteket, melyek abban az időben Essenben tényleg végbementek, ő vezette, amiért részvénytársaságától 45.000 márka jár neki. A krözusnak tartott mázolóegéddel, a reménybeli 45.000 márkára 3000 márka előleget esalt ki leendő apósától, aki a nagyigényű széthámos unszolására leánya dus kihazasítására készült. Miután a kicsalt 3000 márkából Dostmundban hangos dárídókat esapott, Lüt-tichbe utazott, ahová — így mesélte — a kultuszminiszter rendelte abból a célból, hogy a 45.000 márkát neki ott kiutalja.

Kalandos hajsza következett ezután a mesebeli 45.000 márka után. A kalandos ut Brüsszelen, Ostendén, Nancyra és számos franciaországi városon át Londonba, Buenos Airesbe, Lisszabonba, Amerikán keresztül, Svégeon át Bécsbe, Budapestre vezetett. Körbe a földgolyó körül. Természetesen a telekrészvénytársaság megbizottja épen a furfangos széthámos megérkezése napján utazott tovább. A jámbor ékszerész persze folyton-folyvást fizette veje uti és egyéb költségeit.

Néha vadászaton is részt vett a kalandos utra csábitott após, aki végül is ékszerész volt kénytelen eladni, majd kölcsönökhöz folyamodni, hogy veje költséges utját lehetővé tegye. A 45.000 márka lidérce vitte szegény kereskedőt az anyagi tönk örvénye felé.

Egy napon bejelentette a regényes jellemű csakó, hogy a kultuszminiszter Afrikába utazott, hogy ott és Braziliában nagy földeket vegyen meg. Ezt a naiv és ravasz mesét egy hamisított sürgönnyel tette valószínűvé az agyafurt ember. Szóval a 45.000 márka kifizetése még mindig késett. A ravasz fickó ekkor új trükköt eszelt ki. Azt hazudta, hogy egy szabadkőműves páholy-tag nagy érdemeiért 50.000 márkát hagyományozott rá, de ezt az összeget csak a felesége kezéhez szolgáltatják ki az örökhatározat értelmében. Gyorsan nyélbe fűtik az esküvőt. Az ifju pár Londonba utazik az 50.000 márkáért. Persze Londonban leküzdhetetlen akadályok gátolják, hogy ezt a pénzt kézhez kapják. Ekkor újból felbukkan a kultuszminiszter regényes alakja. A 45.000 márka a világ valamelyik végén már vár Klein-Killbergre.

As ékszerész mindenét pénzre teszi, eladja felesége életbiztosítási kötvényét és egész családjával Nancyba költözik, ahol megbeszélés szerint vejével találkozik. A szélhámos elhítteli apósával, hogy Dél-Afrikába kell utazniok. Ragyogó jövő vár ott rájuk. Le is fognak ott telepedni, mert a telekrésvénytársaság is oda tette át székhelyét. Az ifju pár utra kél. Epinalban egyszerre csak táviratot kap az ékszerész. Értesítik benne, hogy a leánya utközben szült és az anyaság halálát okozta. — Az ékszerész családjával egyfillér nélkül maradt. A kalandor Svájcban van nton. Az ékszerész fia, a kik a Krupp-gyárban birt jó jövedelmű állásukat elhagyták, Essenbe és Badenbe kénytelenek utazni, hogy valami módon pénzt hajszoljanak fel. A szerencsétlen ékszerész a gaz szélhámos furfangjainak végleg áldozatul esett. Elisikkasztott egy kezére bizott összeget, 3000 márkát. Elfogják, börtönbe kerül. Büntetését Londonban tli le, ahol a fogházba nagy levelet ír neki megrontója és megkéri tőle második leánya kezét.

Ha nekem adja a leányát, mindent rendbe hozok. Kiszabadítom börtönéből, kifizetem az elisikkasztott összeget és 250.000 márkáról csekket állítok ki a számára a „Hamburger Bankhoz.“

A szerencsétlen ember még egyszer lép ment. Értesítette leányát és fiát az esetről és megbizta őket, válsák be a 250 ezer márkás csekket. Kiderült, hogy olyan nevű bank, a hová a csekk szól, nincs is. Most már végre tudatára ébred a tönkretett ember, hogy egy gonosz és hihetetlenül ravasz szélhámos karmai közé került.

Fél évvel később Essen egyik utcáján a börtönből kiszabadult ékszerész megpillantotta megrontóját. Szólt egy rendőrnök. A szélhámos mázoló-segédet letartóztatták.

Az esseni büntető kamara tegnap három évi börtönbüntetést szabott ki a kalandorra.

Felolós szerkesztő:

Rednyánszky Endre.

A legtöbb nő csak akkor látja, hogy öreg, —

ha már a tükör is mutatja! A művelt nő sohasem várja be azt az időt, midőn arcbőre már elfonnyadt, hanem idejekorán siet szakorvosához, hogy tanácsát kikérje. — Dr. Pratt, a legkiválóbb amerikai kozmetikus professzor azt mondja, hogy a legtöbb nő, aki hozzáfordul tanácsért, azt hiszi, hogy az öregedés megállítására valamely nagy titkon alapszik. Pedig — ugymond — én is csak Yes porcellán-poudert rendelék. — ezt a valóban csodás találmányt, melyek nemcsak az arc korai öregedését akadályozzák meg, de — számos tapasztalatom igazolja — még a legelhanyagoltabb arcot is a fiatalság tartós tisztségével és frissességével ruhazzák fel.

Yes-puder ... 3.— korona
Yes-krém ... 3.— korona
Yes-szappan ... 1.50 korona

Amerikai gyártmány!
Magyarországi főraktár: Erényi Béla
„Diana” gyógyszerüzem Budapest, VII.
Károly-körút 8. szám. 5771
Mindentől kapható!

NYÁRI SZINHÁZ.

Szerda, 1915. július 14 én:

Dióssy Nusi vendégfelleléttel:

A kis gróf.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTÉR.*

APOLLO

SZINHÁZ.

Július hó 14-én, 15-én, szerdán és csütörtökön

SELIG-sláger:

Dsungel rabjai

Érdekesítő dsungel-dráma 3 felvonásban.

Az előadások 7/6, 7/8 és 9 órakor kezdődnek.

Nyomtatványok

osinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Üdítő, Egészséges, Olcsó a Citrász-por.

Egy-egy adagból, egy pohár vízben feloldva, a legkellemesebb

limonádét

készíthetjük. Ara: adagonként 10 fillér, 12 adag 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájtüveget desinficiálja, utólag igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Lábizzadás, kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik a „PEPPO” folyadék és Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! Szagtalanít!

Peppo folyadék ára utastással 1 korona.
Peppo-hintőpor ára utastással 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

A szépségápolás titka a használandó szépítőszerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Színes arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1945

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Andrássy-tér 8. számú
házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohányüzletnek al-
kalmos — azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában József főherceg-ut 22.

14797—1915.

Kékkő és hárs

kapható

Färber Lajos

cégnél. 2418

~~~~~

„JESSY“

a legtökéletesebb tisztító-szer. Fehér vászon cipőkhöz kis üveg 70 fillér, nagy üveg 1 korona.

Női és férfi fehér- és szürke tennis-cipők órási választékban.

Cipő Tőzsde
ARAD.
Apollo mozi mellett.

~~~~~

(1.8—2.5 mm. vastag) barna 18.—. 2. könnyű (1.8—2.5 mm. vastag) fekete 17.—. 3. nehéz (2.5 mm.-nál vastagabb, szíjbőr) barna 16.50. 4. nehéz (2.5 mm.-nél vastagabb, szíjbőr) fekete 15.50. Vache talpbőr: 1. fél és egész darabokban 11.—. 2. kruponokban 12.65. 3. nyakrészek 9.80. 4. hasrészek 8.90. Csercsávás talpbőr: 1. fél és egész darabokban 12.—. 2. kruponokban 13.80. 3. nyakrészek 10.70. 4. hasrészek 9.70. Háromsor csávázott talpbőr: 1. fél és egész darabokban 12.—. 2. kruponokban 14.40. 3. nyakrészek 10.—. 4. hasrészek 9.—.

B) Lőbőrök: Talpbélésbőr 12.—.

Ezeket a legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a rakodó állomáshoz való szállításhoz és a csomagoláshoz, illetőleg átkötésnek költségét is, kilogrammonként készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

Kész marha- és lőbőröknek kicsinyben való eladására szolgáló helyiségekben a kész marha- és lőbőrökért követelhető legmagasabb árakat feltüntetendő árjegyzéket könnyen látható és hozzáférhető helyen ki kell függeszteni. Aki a megállapított maximális árakat áthágja, vagy a fenti rendelkezések egyébként meg nem felel, az 1914. L. tc. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

Arad, 1915. június hó 29-én.

Green, főkapitány.

Kovács Soma és Társa Arad

gazd. gépek, gőzgép és malomszerek gyári raktára.
Kutak, szivattyúk, fecskendők, tömlők.

Raktárunkról azonnal szállítható:

Gépolajok,
Hengerolaj,
Motorolaj,
Gépkenőcs,
Gépfaggyu,
Gyanta,
Szajak,
Ponyvák,
Zsákok.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszterium 1861—915. M. E. sz. rendelete alapján a nyers marha- és lőbőrökért, valamint a kész marha- és lőbőrökért követelhető legmagasabb árakat a következőkben teszem közzé:

A) Nyers marhabőrök. a) zöld és sózott nyersbőrök. (A tényleges bemérésnél a zöld súly 1 kg.-jának ára.) I. Üszőbőrök (német tarka fajta) darabonként 22 és fél kg.-nál könnyebb 2.37—2.76, 28—29 és fél kg. súlyu 2.34—2.73, 30—39 és fél kg. súlyu 2.33—2.71, 40—49 és fél kg. súlyu 2.28—2.67, 50 kg.-nál nehezebb 2.23—2.62. II. Ökör- és tehénbőrök (német tarka fajta) darabonként 22 és fél kg.-nál könnyebb 2.37—2.76, 28—29 és fél kg. súlyu 2.33—2.72, 30—39 és fél kg. súlyu 2.28—2.67, 40—49 és fél kg. súlyu 2.23—2.62, 50 kg.-nál nehezebb 2.18—2.57. III. Bikabőrök (német tarka fajta) darabonként 22 és fél kg.-nál könnyebb 2.23—2.62, 28—29 és fél kg. súlyu 2.18—2.57, 30—39 és fél kg. súlyu 2.13—2.52, 40—49 és fél kg. súlyu 2.04—2.42, 50 kg.-nál nehezebb 1.89—2.28. IV. Bivalybőrök darabonként 89 és fél kg.-nál könnyebb 1.66—2.04, 40—49 és fél kg. súlyu 1.55—1.94, 50 kg.-nál nehezebb 1.40—1.70.

b) Száritott nyers marhabőrökért kilogrammonként 2.4-szer magasabb ár követelhető, mint a megfelelő zöld és sózott bőrökért.

c) Magyar fajtájú üsző-, ökör-, tehén- és bikabőrökért kilogrammonként 15 fillérrel, bosznia-hercegovinai fajtájukért kilogrammonként 40 fillérrel kevesebb követelhető, mint az ugyanazon csoportba és súlyosztályba tartozó német fajtájú nyersbőrökért.

Pótiékok: Szarvak nélkül fejtett bőrökért 6% al magasabb ár követelhető. Sózásért kg.-kint 3 fillér sópénz követelhető. Levonások: Kevésbé mélyes bőrnél db.-kint 3 kor. A középrészen lyukas vagy vakmetéses bőrnél db.-kint 2 kor. A széleken lyukas vagy vakmetéses bőrnél db.-kint 1 kor. Erősen sérült és romlott bőrök külön értékelés tárgyai.

B) Nyers lőbőrök. a) Sózott lőbőrök. (Ar darabonként koronában, beleértve a sópénzt is.) 175—199 cm. hosszú 24, 200—219 cm. 29, 220—240 cm. 35, 240 cm.-nél hosszabb 43. A hosszúságot a fark tövétől a fűtőig kell mérni. b) Száritott lőbőr kilogrammjáért követelhető legmagasabb ár 3.70 kor. c) Levonások: ugyanazok mint az előbbinél.

C) Marha- és lőbőrökre egyaránt érvényes határozmányok:

Ezeket a legmagasabb árakat csomagolással együtt készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni. A raktárból való elszállítás költségét a legmagasabb árak nem foglalják magukban.

A közvetítő kereskedelemben az A) és B) alatt számszerűleg megállapított legmagasabb árakat legfeljebb 3 százalékkal meghaladó árakat szabad felszámítani, beleértve az eladott árunak a rakodó állomáshoz való elszállítását is.

Kész bőrökért követelhető legmagasabb árak kilogrammonként:

A) Marhabőrök: Blankbőr 4—5 mm. vastagságban fekete 11.75. Blankbőr 4—5 mm. vastagságban barna 11.80. Talpbélésbőr 18.—. Talpszerűen kidolgozott bőr nyeregülésekhez 12.—. Felsőbőr: 1. könnyű

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

őhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Holya „Doré” krém.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Holya Doré szappan 70 fill. Holya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna · Egy pár perc alatt bármely haját

Hajfestő vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depilator. E kítűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrt a nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szernek kap-
tatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapítottatott 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással felzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

OKTATÁS.

Isr. Fiuminternátus Arad.

A jövő tanévre csak korlátozott számban vesz fel növendékeket. Magántanulók két osztályról is felvétellel előkészítettnek. Prospektust készséggel szolgál. 1961

ALKALMAZÁST KERES.

Könyvelő.

El huzamos ideig alkalmazásban volt, állást keres. Szíves megkereséseket „Szorgalmas” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 2504

Egy 32 éves

ügyes asszony kőzőnőnek ajánlkozik. Cím Kossa u. 58. 2511

Szolid leány

házi teendőket jártas, gyermekek mellé ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2510

Nyugdíjas vasutas

könyvvezető, irodai, vagy bizalmi állást elvállal. Cím a kiadóhivatalban. 2248

Ugyvédi írnok

több évi gyakorlattal, gépirásban jártas, azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2478

ALKALMAZÁST NYER.

Mérlegképes könyvelő

magyar és német nyelvben jártas, kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 2505

Tanulók

felvétetnek. Weisz Hugó fényképeszeti műtermében, Aradon. 2458

Belti szolgáló vagy kifizető fiú felvétetlik Dürer Kocsárd fűszerüzletében. 2599

Nagyobb

délmagyarországi részvénytársaság keres mielőbbi belépésre szakmabeli, hadmentes buzaátvevőt, feltétlen megbízható erőt. Részletes ajánlatok „Buzaatvevő” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2492

Két kis fiú mellé

szerény igényű, esetleg árva leánykát keresek. Andrassy-tér 25., L. 29.

Megebizható,

intelligens nőt két gyermekem mellé, ki üzletemben segítene, akceptálnék. Cím a kiadóhivatalban. 2502

Pénztáros kisasszony

azonnali belépésre kerestetik Polák József fűszernagykereskedésében. 2497

Egy nagyobb kifizető fiú felvétetlik. Cím a kiadóhivatalban.

INGATLAN.

Bérbeadó birtok.

Aradmegye Talpas község határában, egy tagban és a rendes gazdasági épületekkel, lakóházzal ellátva, 1500—2000 kis holdnyi birtok bérbeadó folyó évi október hó 1-től. Bővebb felvilágosítást ad Kabdebó Károly, Talpas. 2508

ÜZLETEK.

Andrassy-tér 8.

számu házban egy kisebb üzlettel — különösen dohányüzletnek alkalmas — azonnali kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

KIADÓ LAKÁS.

5 szobás erkélyes

modern lakás a II. emeleten (lift) novemberre kiadó. Lakásnyilvántartási Iroda, Deák Ferenc-utca 8. Telefon 816. 2507

Kétszobás tiszta

lakások közvetlenül konyhában, azonnal vagy augusztusra kiadó. Csernovits-utca 25. 2467

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnali kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Babot

vess és elad Färber Lajos, Arad. 2498

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Keresek jókarban levő

használt pianót megvételre. Ajánlatokat a lap kiadóhivatala címére „Pianó” jellegre kérek. 2494

Boszniai szilvain

kapható Färber Lajos cégnél. 2480

Keresek megvételre

fiatal tiszta fehér orosz splitkutyát vagy foxteriert. Cím Dobó-6., I. em., 7. ajtó. 2500

KÜLÖNFÉLE.

Felkérom

azon 38. gyalogezredbeli katonának, — akik I. évi január hó 3-án Havasközön estek orosz fogságba — a hozzátartozóit, hogy a fogságba esettek címét szilveszkedjenek velem közölni. Rátky Frigyes Kürtös, Tövisgyháza. 2508

Elveszett

egy vékony arany nyaklánc kerek szent képet ábrázoló amulettel, közvetlen a József főherceg-ut 5. számu ház előtt. Kéretik a becsületes megtaláló, hogy azt Bing Ede cég irodájában átadni kegyeskedjék. 2506

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8 Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

397—1915. eln. sz.

Hirdetmény.

A közutak rongálásának megakadályozása céljából figyelmeztetem a város közönségét, hogy mindazon helyeken, hol kavicsot vagy rendes épített közutak mellett ugynevezett nyári utak is léteznek, járműveikkel a nyári utat tartoznak használni.

Arad, 1915. június 30.

Greén, főkapitány.

489—1915. eln. szám.

Hirdetmény

a huszfogyasztás korlátozásáról.

A magyar királyi miniszteriumnak 2857—1915. M. E. számu rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy marhahúst, borjúhúst és sertéshúst a hét két napján és pedig kedden és pénteken akár nagyban, akár kicsinyben (adagokban) árulni, vagy egyébként forgalomba hozni tilos.

Ugyanezen napokon tilos fogadóknak, vendéglőknek egyéni jellegű és más étkező helyeken az említett husneműekből előállított ételeket kiszolgáltatni.

Es a tilalom nem vonatkozik a husiparban előállított olyan állóképes huskészítményekre, amelyeknek előállításához hosszabb időt igényel és fogyasztása hosszabb időn át történik; nem vonatkozik továbbá a szarvasmarha, borjú és sertés levágásából nyert és emberi táplálkozásra alkalmas melléktermékekre.

Husnak vagy huslélnek elárulására szolgáló üzletekben tilos az előbb meghatározott napokon ezen rendelkezés tilalma alá eső húst, vagy ételt az eláruló helyi-

ségben a közönség részére, az átvételt vagy elfogyasztást lehetővé tevő módon készen tartani.

A ki jelen hirdetményben foglalt tiltó rendelkezéseket megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. évi L. toz. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ezen hirdetményben foglalt rendelkezések azonnal hatályba lépnek.

Arad, 1915. évi július hó 12.

Greén Nándor.

főkapitány.

**Gépolaj,
hengerolaj,
gépzsir,
kocsikenőcs,
gyanta**

2461

legolcsóbb napi árban kapható

Färber Lajos cégnél.

4475—1915. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter ut 90987—1915. sz. rendelete alapján közhírré teszem, hogy a kereskedelemügyi miniszter ut a folyó évi cséplési munkálatok megkönnyítése, illetve ezen munkákat végző cséplőgépeket hajtó gázmotorok (szívógáz, nyersolaj motor) kezeléséhez szükséges szakértők képzése érdekében elrendelte, miszerint a budapesti m. kir. technológiai iparmuzeumnál, a szegedi állami felső ipariskolánál, a győri, marosvásárhelyi és nagyvárad állami fa- és fémpári, a miskolci, pozsonyi és pécsi állami fémpári szakiskolánál, 45 elméleti és 24 gyakorlati tanórával 4 hétre terjedő motoranfolyam rendeztesék, melyre nemcsak polgári jelentkezők, hanem a kórházakban utókezelés alatt álló és lábadozó kellő előképzettséggel rokkant katonák is felvétessenek.

A további felvilágosítások a jelzett intézetek igazgatóinál nyerhetők.

Arad, 1915. július hó 5-én.

Varjassy, polgármester.

Az ujonnan életbe lépett polgári perrendtartás folytán szükséges

**ügyvédi
és
birósági
nyomtatványok**

kaphatók az

Aradi Nyomda Részvénytársaság nyomdájában,
József főherceg-ut 22. szám.
(Bejárat a Kossuth-szoborral szemben.)